

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A gyengék törvénye.

Budapest, július 6.

(5.) A gyengék ereje a szövetkezés. Kis-exisztenciák tömörülés útján lesznek erőkifejtésre képes faktoraivá a gazdasági életnek. A kis-ember, függetlenségének bizonyos részét feláldozván, végül nagyobb függetlenségre tesz szert, megszabadulván a gyengeségét kizsákmányoló erők rabszolgaságától.

A kis-ember, szövetkezetben te remtvén meg a maga hitelforrását, függetleníti magát az uzorától; és gazdasági meg háztartási szükségleteinek beszerzésére szövetkeztől, megszerzi magának a nagyban való bevásárlás előnyeit, amely különben csak a jómóduaknak juthat osztályrésztül. Így van ez mindenütt, ahol a szövetkezés eszméje igazán virágzik: a németeknél, az angoloknál, a franciáknál. Csak nálunk, ahol szinte valamennyi jóra való eszmének közös sorsa, hogy hamis jelszóvá torzul, csak nálunk lett a szövetkeztől is eszköze egy újfajta uzorának: a szövetkezeti uzorának s eszköze egy kisemberekből álló társadalmi osztály, a kiskereskedők elnyomásának. A szövetkezés, amely széles e világon mindenütt az altruizmus alapján épült fel, minálunk a nyereszkesítő üzletek új formája lett és hatalmas fegyvere az osztályöngzés-

nek; és ami másutt a modern szociálpolitikának áldást hozó eszköze, az minálunk a gazdasági, társadalmi és felekezeti reakciónak erősségeit gyarapítja. És végül ha már egy nemes eszme, egy üdvös intézmény ennyire elfajult, nincs mit csodálkozni azon, hogy kóros képletei sorában megjelentek a nemzetiségi szövetkezetek is, az államellenes igaztásnak szinte legveszedelmesebb tüzhelyei.

Nem lehet tehát csodálkozni azon sem, ha a szövetkezeti reform után való vágyakozás nálunk nem sokkal rövidebb életű magunknál a szövetkezeteknél. Természetes. A szövetkezeteknek, amint megjelentek Magyarországon, első dolguk volt elfajulni. Orvoslás után kiáltottak tehát mindazok, akiket a szövetkezés gyönyörű eszméjének torzhajtásai életérdekeikben sértettek, de maguk az igazán nemescélú szövetkezetek is és mindazok, akik a szövetkezeti ügy terén igazán szövetkezeti célokért dolgoznak.

A reform nagyon nehezen érelődött meg és évtizedes vajadás után csak most jelent meg végre a szemhatáron egy olyan reformjavaslat, amely a szövetkezetekkel való visszaélés csökkentésére és a szövetkezeti ügy egészséges fejlődésére komoly reményiséget támaszt. A javaslatot, *Plósz Sándor* igazságügyminiszter megbízásából, *Nagy Ferenc*

készítette, ugyanaz a Nagy Ferenc, aki éppen tíz évvel ezelőtt is dolgozott ki már egy előadói tervezetet a kereskedelmi törvény szövetkezeti részének revíziójáról. Azt az első javaslatot akkor az érdekelt szakkörök ritka egyértelműséggel utasították vissza. És a szakköröknek meglehetősen igazuk volt. A mostani javaslatnak nagy erénye és az ügynek nagy szerencséje, hogy kevésbé hasonlít megboldogult idősebb testvérehez. Alig látszik meg rajtuk, hogy egy apától születtek, ami mindenestre megnyugtató bizonyítéka közös szülőjük meglepően nagy alkalmazkodó-képességének. Bizonyára része van ebben annak is, hogy a tudós szerző időközben a kereskedelmi államtitkárságban és az aktív politikai szereplésben megtanulta a gyakorlati élet követelményeihez való bölcs hozzásimulást. Üdvös következménye ennek az, hogy az új javaslat egyfelől bátor kézzel nyúl bele a szövetkezetek cégre alatt üzött legkiáltóbb visszaélések szövetkeztől, másfelől gondoskodik arról, hogy az olyan szövetkezetek, amelyeknek megvan az életre való jogosultságuk, meg is élhessenek becsülettel a törvény oltalma alatt, megszabadulván a nekik leginkább kellemetlen álszövetkezetek kompromittáló társaságától.

A javaslatban két irányeszmé dominál: az egyik, hogy kiirtsa a szövetke-

TÁRCA

A beszélő-gépek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: *Kempelen Béla.*

A beszélő-gépeknek idestova ezeréves története van. A hagyomány szerint már a lesboszigei Orfeus-fej is afféle beszélő-figura volt s utóbb a tudós Gerbert püspök, a későbbi II. Sylvester pápa is készítettett sárgarézből egy beszélő-fejet. Ő utána Albertus Magnus és Roger Bacon szintén építettek hasonló automatákat. A XVII. században élt Kirchner jezsuita pedig már egy egész csomó újabb automata-találmányról emlékezik meg. Tudományos értéke azonban alig egykettőnek volt, legtöbbje csaláson alapult. Ezek közé tartozott például Beckmann professzor Bacchust ábrázoló automatája a tizenharmadik században, melyről csakhamar le is rántották a leplet. (Göttinga. 1766.)

A beszélő-gépek tulajdonképpen *Kempelen* Farkassal és kortársával, a francia *Abbé Mical*-al kezdődik. De az első *Kempelen*, már világhírű ember volt, amikor beszélő-gépével a nyilvánosság előtt megjelenik s vele szemben *Abbé Mical* csak mint egyszerű mechanikus jó számba; pedig *Kempelen*nek, nyelvtudományi működése mellett, egy eltörpülő csekélység — a rejtélyes sakkautomata — tette ismertté a névét s tartotta fenn emlékeztétét az utókor számára, holott halhatatlan érdemeket a hangfiziológia terén szerzett, mint a modern fonetika megalapítója. Csak

el kell olvasni a jeles *Brücke* Ernő Vilmosnak és a többi külföldi nagy nyelvésznek *Kempelen* „Mechanismus der menschlichen Sprache“ című művéről tett nyilatkozatait s a maga impozáns nagyságában áll előttünk annak a férfinak szellemi értéke, ki legkülönbözőbb hivatali és társadalmi elfoglaltsága mellett minden szabadidejét tudományos buvárlatokban tölti el. (Nálunk *Lindner* Ernő foglalkozott *Kempelen* Farkassal a nyelvtudományhoz való viszonyával. Nyelvtud. Közlem. 8. Lötet.)

Az ember azt hiú, hogy *Kempelen* fiziológiai elemzései után jött reá arra a meggyőződésre, hogy a „beszédnek utánozhatónak kell lennie“ és beszélő-gépe — hogy úgy mondjam — fonetikai kutatásainak csak mintegy technikai betetőzése, pedig éppen ellenkezően áll a dolog: előbb villant meg gondolatában egy ilyen gépek az eszméje és csak azután fogott hozzá az egyes hangok analíziséhez.

Már 1769-ben, amikor sakkjátékoson dolgoztam — írja — különböző zenehangszereket kezdtem tanulmányozni abból a célból, hogy közülök kiválaszassam azokat, melyek az emberi hangot leginkább megközelítik. Sorba vette valamennyit, még a trombitát, vadászkürtöt, a dorombot sem hagyván ki, különösen pedig az oboa, a klarinét és faggot stb. szájdarabjait vizsgálván, „de a sok hangszer között egyet sem találtam, melylyel megelégedhettem volna“. Egészen véletlenül jutott az igazához.

Egy falusi séta alkalmával a kocsma előtt dada-szó mellett legények mulattak. „Rendkívül megörültem e felfedezésemnek. Megvallom —

folytatja tovább — soha egy zene oly nagy gyönyörűséget még nem szerzett nekem, mint a lengett duda siralmas bugása. Kezemb kerítettem és játszani kezdtem rajta a mélyhangú sip dörmögése nélkül. Sikertült is. Meg akartam venni emberemtől a hangszert, kiváncsion bármint érte, de nem adta. Azt az ellenvetést tette, hogy belőle él és nem tudna hamarosan másikat keríteni. *Kempelen* azonban csak továbbra is ostromolta őt kérésével és el is érte vele azt, hogy egy nádból csinált barocgó sipocskát (*Schnarr-pfeifehen*) átengedett neki. Visszasiettem vele a városba és még az nap este kísérletet tettem vele. A konyhából egy közönséges búrfuvót vettem elő, ennek vascsövöbe szorosan beledugtam a sipocskát, a fuvó összenyomása által megrikoltattam, azután pedig a vascsövet a sipocskával együtt egy haránt-sipba szorosan beledugtam, hogy oldalt semmi levegőt ne kaphasson.“ Megvolt tehát az első szerkezet. Különböző magasabb vagy mélyebb hangokat adott a gép, de nem különböző magánhangzókat. Aztán egy éppen a kezeügyébe akadt oboa töleseralaku alsó végét tette a leoldott haránt-sip helyébe, a sipocskát tartalmazott fuvócsöbe s bal kezével a fatölesért többé-kevésbé befedvén, jobb kezével pedig a fuvót megnyomván, megkapta a magánhangzókat is. „A gép, bármennyire is kezdetleges volt, már egyes magán- s néhány mássalhangzót egészen tisztán ejtett ki, de a hangok sorrendjében még nem tudtam neki parancsolni.“ Csak másnap jött rá, hogy mielőtt továbbhaladhatna, tanulmányozni kell majd a beszédet magát és mechanizmusát. „Az emberről vett következtetés révén arra az okoskodásra jutottam, hogy egy be-

zeti formában alakult uzsorásbankokat a hitelszövetkezeteket igazán a kisemberek hitelének és gazdasági gyarapodásának forrásává tegye; a másik, hogy a fogyasztási szövetkezeteket visszaadja eredeti rendeltetésüknek és lehetetlenné tegye a kiskereskedőknek ilyen szövetkezetek illegitim versenyével való kipusztítását. Mind a két irányban sok hasznos rendelkezést javasol; de míg az első irányban egy kissé tulmely az okvetlenül szükséges mértéken, addig a másik irányban innenmarad rajta.

A koronaszövetkezetek visszaélései ellen alkalmas óvószereket kamatlábnak nyolc százalékban való megszabása annak a kimondásával, hogy ez a kamat csak a még meglévő valószínű tartozás után számítható, továbbá, hogy legfeljebb két százalék kezelési illetéket kívül semmiféle mellékilletéket nem szabad szedni. Helyes az is, hogy nem szabad ügynőkkel szövetkezeti tagokat toborozni és jutalékokat felszámítani. És tiszta szövetkezeti gondolatot fejez ki az öt százaléknál nagyobb osztalék eltöltése. Nagyon nevezetes és célszerű ujtása a javaslatnak a két-évenként való köteles vizsgálat elrendelése, azzal, hogy ezt a vizsgálatot a szövetkezetek autonóm szervezetei gyakorolhatják. Ezzel a becsületesebb szövetkezetek új, erőteljes fejlődésének jelentékeny erkölcsi segédeszköze van megadva, de ez egyúttal főlőssé is tesz egyneműly tulzott óvatossági rendszabályt, amelyet a hitelszövetkezetek ellen egyesek visszaélései miatt támadt széleskörű animozitás sugallhatott. Egészen véve azonban a hitelszövetkezetek kérdését elég jól oldja meg a javaslat s ami főlőssé benne, az majd csak kirostálódik belőle, mire törvénynyé válik.

A másik irányban, a fogyasztási szövetkezetek irányában már nem lehet okunk panaszra főlőssé intézkedések miatt. Itt inkább egyes szükséges dolgok felejtődtek ki, olyanok, amelyek nélkül csak félig lenne segítve a magyar kiskereskedő-osztály halálos nyavalyáján. A bajoknak, amint tudjuk, az a legfőbb forrása, hogy a szövetkezetek nemcsak tagoknak adnak el árukat, hanem a kiskereskedőkkel konkuráló nyilvános boltokat tartanak hatósági protekciónal. Az elárulást a javaslat meglehetősen korlátozza, kimondván, hogy a fogyasztási szövetkezetek nemtagoknak csak olyan árukat adhatnak el, amelyek azon a helyen nyílt boltban nem kaphatók, vagy amelyek gyors romlásnak vannak kitéve és tovább el nem tarthatók. Ez a rendelkezés nem elég szabatos ugyan s némiképpen még mindig lehetővé teszi a visszaéléseket, de mindenestre nagy haladás a mostani állapothoz képest, sőt szívesen elismerjük, hogy erősebb megszorítást tartalmaz, mint a német törvény, amely mintájául szolgált. Határozottan hiba azonban, hogy nem tiltja meg a javaslat a dohány és szeszes italok eladását, sőt kifejezetten megengedi, midőn azt mondja, hogy a hatósági engedelemhez kötött cikkek árusításánál ennek az engedelemnek a tartalma irányadó. Ami annyit tesz, hogy ha a szövetkezet trafikot vagy pálinkamérő-jogot kap, ezt a jogát nemtagokra nézve is gyakorolhatja. Ez egyenesen kilyukasztása annak az elvnek, amelyet a javaslat jóakarattal igyekszik megvalósítani, mert a trafik és pálinkamérés igazán nem szövetkezeti cél és ennek megengedése egyenesen alkalmosszerzés az igazi szövetkezeti feladatokról való eltérésre.

Semmiképpen sem gondoskodik

azonban a javaslat arról, hogy hatósági segedelemmel ne lehessen konkurrenciát csinálni a szegény falusi kisboltosoknak, akiknek elvégre egészen mindegy, hogy ugy teszik-e őket tönkre, hogy nem-tagoknak is árusít a szövetkezet, vagy úgy, hogy a szövetkezet élén álló szolgabíró, jegyző, vagy más hatalmas ur szelid hatósági presszióval kényszeríti bele a falu népét a szövetkezetbe. Van pedig rá mód, hogy ezt a pressziót kizárja a törvény. Mert ha már nem lehet kizárni a hatósági személyeket a szövetkezet alapításából, sőt az ellen sem lehet nagyon erős kifogást tenni, hogy a javaslat ezt kifejezetten megengedi, annyit mindenesetre ki kellene mondani, hogy bizonyos funkcionáriusok a szövetkezet alapításában még résztvehetnek ugyan, de sem hivatalt a szövetkezetnél nem vállalhatnak. És ennek az inkompatibilitásnak a megállapításánál nem kellene megfélemlíteni a papokról sem, akik, tudjuk, elég sűrűn használják az istenáldást speceráj- és kocsmacégérül.

És itt elérkezünk a javaslatnak egy nagy, talán legnagyobb, kardinális hibájához. Sehol, egy szóval sem tiltja a felekezeti, sem a nemzetiségi és egyéb politikai jellegű szövetkezetek alapítását. Ezzel a hiánnyal nem szabad ennek a más-különbben jóra való javaslatnak a törvénytarba kerülnie. A mostani költségvetési vita során is szó esett a pánszláv szövetkezetekről, amelyek a felvidéki magyarság ügyének ijesztő veszedelmei; a délvideken a szerb parasztszövetkezetek, szerte az országban a keresztény és néppárti fogyasztási szövetkezetek szolgálják a nemzetiségi és felekezeti szétválasztást a szövetkezésnek, a társadalmi és gazdasági erők egyesí-

szelőgépnél is csak egy fűdörre (a fuvó), egy hangrészre (a nádsípocskára) és egy szájra (a tölősráncra) oba-darab) van szükség. Hónapokon át kísérleteztem velük anélkül, hogy egy lépést is tettem volna előre. De meg voltam győződve róla, hogy a beszédnek utánoszthatónak kell lennie. A véletlen megint segítségemre jött.

Egyik orgonaműveshez ment, hogy konyhafűvője helyett egy fűvőszertint orgonafűvőt csináltasson, amikor ez éppen egy kis gépezettel foglalatokodott.

Egy hangszóccal 5 is az emberi hangot és éneket akarta utánozni, de nem lévén még készen billentyűi, játszanai nem lehetett rajta. Megvette és lakására vitette. „Nem kételkedtem benne, hogy a 13 hang közül csak találók 5 már egészen kész magánhangzóra. Akkor ugyanis még azon tévhitben voltam, hogy az egyes magánhangzók magasságban is különböznek egymástól; például az I nekem hangja szerint is sokkal magasabbnak tetszett, mint például az O vagy az U. A dolog azonban nem így áll. Mindegyik sipp csak A-t hangoztatott; magasabb vagy mélyebb hangon, de mindig csak ezt az egy tónust”. Bármint is próbált, ennél a hangnál nem tudott továbbmenni. Végre gépezetére billentyűket csinált, a fűvőt lábitóra igazította és az egyes sippoknak szájnyílását is különböző nagyságra hagyta, — mindez azonban még mindig nem volt elég. Az A és a többi magánhangzók között ugyan már volt valami észrevehető különbség, „de tisztán hangzó O-t vagy U-t nem tudtam még kihozni belőle”. Majd csak amikor az emberi száj mintájára csatorgályozta ki a sippokat, kapta meg az A,

O és U magánhangzókat s egy még nem egészen tisztá E-t is, de egy I-nek vagy Ū-nek legparányibb nyoma sem volt feltalálható. Megtalálta a P, M és L mássalhangzókat is, miáltal már egész szavakat rakhatott össze (papa, mama, aula, lama, mola, poma, mulo, stb.). Mindegyik betűnek megvolt a maga billentyűje, amely megnyomva, az illető hangot adta. De a masina még mindig nem volt tökéletes. Az egyes hangok között érezhető szünet volt, (p-a-p-a, m-a-m-a, stb.) ha pedig e szüneteket nem tartotta ki, a két hang együtt szólt meg és minden hangnak egy különösebb melkzöngéje volt, amely némileg egy gyenge K-hoz hasonlított (pl. az aula szó körülbelül ekként hangzott: ka-ku-kl-ka, a papa szó: ph-a-ph-a, stb.). „Végre reájöttem, hogy megint csak a természetet kell utánmozni; az embernek is csak egy hangrész és csak egy szája van, amelyen valamennyi hang kialakul. Csaknem kétévi munkát kellett teljesen eldobnom és az egészet előlről kezdenem.”

„Bizonyára mindenki nagyon komplikált szerkezetet fog várni egy olyan masinától, amely artikulált szavakat mond ki és amelyen mindent beszélhetni. Pedig éppen ellenkezően áll a dolog, gépem igen egyszerű s ez egész érdeme. Igaz ugyan, hogy a tökéletestől még távol, igen távol áll, de tökéletesebbé tehető és kezelése sokkal kevesebb fáradságba kerül, mint csak egy közönséges zongoráé vagy pianofortéé is. Maga a konstrukció pedig igen egyszerű és könnyen utánosztható.”

A beszélő-gép szerkezetét e helyen csak nagyjából ismertetjük, a részletek a tudományos mechanika és hangfiziológia körébe tartoznak.

A gép öt főrészből áll, az állványból, a fűvőből, a szellőadóból, a hangeszből és a szájból. Maga az apparátus a fűvőstől kezdve a szájnyílásig játék alatt nem volt látható, mert egy fölé borított feneketlen láda takarta. Ez pedig arra való volt, hogy magát a szerkezetet megóvja a portól és hogy a hangok szét ne szóródjanak. E ládának hátulsó falában egy nyílás volt hagyva, mely a fűvő csővét és a játékosnak, könyökével a fűvőnyugró ujjával pedig a billentyűkön járó, jobb kezét engedte a belső szerkezethez. A balkéz a ládának a játészó felő fordított oldalala balvégén levő egy másik nyíláson nyult be.

Három heti gyakorlat után máris csodálatos ügyességre tehet szert a tanuló; maga Kempelen minden élbe mondott francia vagy olasz szót nyomban utána mondott gépén. Egész mondatokat ugyan nehezen tudott lejátszani rajta, mert a fűvő még nem volt elég nagy, hogy a szükséges erős lélekzetet szolgáltatassa. De például egész tisztán mondta ki a következő mondatot: vous etes mon ami — je vous aime de tout mon coeur, stb.

Abbé Mical francia mechanikus ugyanebben az időben két kolosszális erőfejet készített, melyek — állítása szerint — egész mondatokat beszéltek. 1783. július havában be is mutatja gépét a párisi tudományos akadémiának (ugyanazén évben járt Párisban Kempelen is). Később azonban — úgy mondják — a felelti bosszuságában, hogy nem kapta meg vele a remélt jutalmat, darabokra törte. 1786-ban aztán meg is halt, magával vivén a sirba beszélő gépeinek titkát is. Ami keveset tudunk róla, azt Rivarol meglehetősen

ésének magasztos jelszava alatt. Ezt a gonosz hamisítást, amely minden alakjában egyaránt nagy nemzeti veszedelem, gyökerestől ki kell gyomlálni, hogy veszszen a magva és szomorú hirtelenséggel hirdesse csak, hogy milyen bolondul galád dolgok lehetségesek ebben a jelszavaktól megnyomorított országban.

Ezekben mutattuk meg a javaslatnak legfőbb hibáit és legjelesebb arányait. Miellegre téve ezeket is, amazokat is, derék munkának kell ítélnünk az egészet, ha nem is tökéletesnek. A szakértekezlet, amelynek elejé szándékozik a miniszter terjesztetni, reméljük, kioperálja majd testéből a beteg részeket és egy kis vért fog beleömlesztetni ott, ahol vészegény. Így aztán, reméljük, jó törvényt kapnak benne a jók, erős törvényt a gyengék, jó és erős szövetségest az igazi szövethetetek.

„A sok mameluk mindenét!”

Budapest, július 6.

Olay Lajos különben se irtózik az erősebb kifejezésektől, de ma aztán komolyan dühös is volt. Nem elég, hogy a kormány megint előhozakodott az ötórás ülésekkel, még *Gabányi* Miklós se mutatkozik, aki pedig arra vállalkozott, hogy kibeszéli az ötórás ülést. *Gabányi* uram a választóival mulatott az éjszaka s csak tizenegy órájában jelentkezett, akkor is tulontul rózsaszínű hangulatban. Kedélyesen dadogta el, hogy reggeli hat óráig tartott a cécó s ő bizony az istennek se, de még Olaynak se beszél ma.

— Legfőlebb közbeszólók vidáman, — jelentette a díosadi követ, — de többre ma nem vagyok képesek.

Hát nem csoda, ha *Olay* ma a szokottnál is „erélyesebb” volt. Már a jegyzőkönyvnel is gyanusan figyelt, de amikor aztán az elnök bejelentette, hogy a füg-

hézagos leírásának köszönhetjük. Ugy látszik, hogy *Mical* az éreifejek egyikében egy csomó billentyűt helyezett el, melyek egy hengerre rögzített fogak által lönek mozgásba hozva. A másik fej pedig a zongorához hasonló billentyűzettel volt ellátva. A kiváló mechanikus azonban kissé tulbecsülte gépe értékét, *Vicq d'Azur*, francia *anatomus* legalább nem valami nagy elragadtatással szól róla a párisi akadémia egyik ülésén. Nyilatkozata szerint ugyanis: a hártáry rezgéséből „az emberi beszédnek igen tökéletlen” utánzata keletkezett.

Kempelen gépe után aztán a német születésű *Posch* csinált egy beszélőgépet, amit 1828-ban egy *Lieder* nevű órásnál Berlinben pénzért mutogatott is. A gép később a berlini új-muzeumba került; ma is ott van. *Kempelennek* a saját gépéről adott leírása nyomán szerkesztette meg *Wheatstone* Károly (1802—1875.) angol fizikus is a maga beszélőgépet, mely a londoni King's Collegeban a természettudományok műszermuzeumában őriztetik. Ugyanebben a muzeumban van a *Kempelen-féle eredeti* beszélőgép is. Igazgatója volt szives meg is ígérni, hogy lefénnyképezeti és elküldi nekem mai állapotáról a műszaki leírást is, de eddig még mindakettőt sajnosan nélkülözöm.

Posch gépét elsöben a bécsi *Fáber* József mechanikus tökéletesítette. *Dubois-Reymond* meg is akarta venni tőle a gépet, de *Fáberék* 20.000 frtot kértek érte. Eleinte a gép szerkezetét is a legnagyobb titokban tartották. Később azonban *Pogendorf* F. K. berlini fizikusnak már némi adatok voltak a kezében a gépről. *Fáber* 1842 őszén

getlenségi *Kálosi* József hatheti szabadságot kér, *Olay* nem türtöztette magát tovább. Kifakadt:

— Nem adunk szabadságot! Minden emberre szükség van. S hogy egyenesen célja felé törjön, mindjárt a határozatképeség konstatálását is követelte.

— Tessék megszámláltatni, vagyunk-e százan. Ha ötórás ülések kellene, hát jöjjenek be az urak. Azt a sok mameluk mindenét!

Az elnök rendentasította, de a határozatképeség megállapítását nem tagadhatta meg. Megolvastatta a jelenlevők számát és persze nem voltak százan. Az ülést tehát föl kellett függesztetni. A szünet alatt *Olay* tovább toporzékolt, hogy így meg úgy, majd megtanítja ő a sok mameluk mindenét! Hanem öt percel később maga is megszökött. Mert az ujonnan megnyitott ülésben *Percezel* Dezső elnök nem várt semmiféle felhívást, hanem maga számláltatta meg a Házat. „Senki sem kívánja!” — tiltakoztak a szöbaliak. „Hát kívánom én!” — szölt *Percezel*. S megszámláltatta a drága fejeket. Minthogy pedig a szabadelvüparti megállapodás szerint a folyosón maradtak, a Ház persze most sem volt határozatképes. Az elnök tehát katalógust olvasatott.

Festett pedig a Ház ilyenformán a névsor olvasása közben:

Voltak szabadelvüpartiak vagy kilencvenen, szöbaliak vagy négyen, Ugron-pártiak egyen, néppártiak egyen, ujpártiak egyen sem, nemzetiségiek vagy ötven.

Ezt kellett demonstrálni.

És még valamit. Hogy amennyiben balról tréfát csinálnak a házszabályokból, jobbról nagyon komolyan veszik. Katalógust olvasatnak, söt — ha igaz — a katalógusolvasást ezuttal következményeivel együtt érvényesítik is. Könyörtelenül.

Ekkor már balról is megtámadták *Olay* Lajost.

Ez volt az introdukció. Maga az ülés azonban nem volt ilyen érdekes. Négyen beszéltek: *Bencs* László, *Bakó* József, *Vlád* Aurél és *Nessi* Pál. Aránylag legérdeke-

mutatta be először Berlinben a masinát, melyen egy nagy felpiperézett báb ült, beszélő személyt ábrázolva. A gép Észak-Amerikába került, de 1847. október havában Lipcsében, a Péter-kapu előtti Király-téren egy bódében működik. A hirdetés szerint több nyelvet beszélt, suttogott, nevetett és énekelni is tudott. 1868-ban aztán a budai szinkörben és a természettudományi társulat egyik ülésén is produkálta magát.

1853. novemberben a berlini hírlapok hiradása szerint, egy *Eislebenben* meghalt *Warmholz* nevű mechanikus is hagyott hátra egy ilyfajta beszélőgépet. *Dubois-Reymond* levélben tudakozódván az özvegytől a gép rendszere felöl, 1854. január 9-iki kelettel az özvegy nevében *Losse* kereskedötöl a következő tartalmu levelet kapta: A beszélőgép — úgy látszik — a *Kempelen* és a *Fáber-féltől* függetlenül lön megszerkesztve. A boldogult *Warmholz* sokak előtt úgy nyilatkozott, hogy gépe tökéletesebb a *Fáber*énél. A gép két példánya van meg, az egyik tizenhét, a másik tizenegy billentyűvel.

A beszélőgépek története ezzel véget is ér. Ujabbban nem foglalkozik senki vele. *Darwin* (1809—1882.) a világhírű angol természettudós jóslata tehát, hogy a beszélőgépeket idővel oly hangos és csengő hanguvá lehet tenni, hogy velök akár hadsereget lehet majd kommandirozni és *Sir Dávid Brewster* angol fizikus (1781—1868.) álma, hogy mielőtt egy másik század telik el, a beszélő és éneklögép már a tudomány vívmányai között fog helyett foglalni — egyelőre még korai előrelátásnak bizonyult.

sebb *Vlád* Aurél volt, aki bizalmatlanságot szavazott *Bánffy* Dezsőnek és *Bánffyn* keresztül a Tisza-kormánynak is. Hogy ezt tehesse, azt iparkodott kimutatni, hogy Tisza nemzetiségi politikája azonos *Bánffy*éval.

— Bár úgy volna! — dörmögtek a szöbalon.

— Ugy is van, — nyakaskodott *Vlád* Aurél és *Bánffy* miatt bizalmatlanságot szavazott Tiszának.

A vitát ma sem zárták még be . . .

A képviselöház ülése július 6-án.

— Kezdeté délelött 10¹/₂ óraker. —

Elnök: *Percezel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf *Tisza* István, *Lukács* László, *Cseh* Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést s bemutatja *Kálosi* József és *Josipovich* Géza leveleit, amelyekben szabadságot kérnek.

Olay Lajos kifogásolja a sok szabadságkérését és indítványozza, hogy ne adják meg a szabadságot.

Nessi Pál hajlandó megadni a szabadságot *Kálosinak*. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Elrendeli a szavazást.

Olay Lajos: Figyelmezteti az elnököt, hogy a Ház nem határozatképes; kéri a jelenlevők megszámlálását. (Zaj a jobboldalon. Felkiáltások: *Komédia!*)

Olay Lajos: *Komédia?* Legyetek itt, azt a sok mamelukját! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Megint *Olayt* és elrendeli a jelenlevők megszámlálását, majd jelenti, hogy mindössze hetvenöt képviselő van a teremben, tehát az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után újból megszámláltatja a jelenlevőket. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Minék! Senki sem kért!*) A Ház még mindig nem határozatképes, tehát elrendeli a névsorolvasást és ki-mondja a határozatot, hogy a hiányzó képviselők tartoznak elmaradásukat igazolni.

Később, a Ház határozatképes lévén, ismét elrendeli a szavazást. A többség megadja a kért szabadságot.

Napirenden van

az 1904. évi költségvetés

általános tárgyalásának folytatása.

Bencs László a nagyhatalmi hóbortnak tulajdonítja, hogy Magyarország szegényedik. Most jelszó lett a kisbirtokosok segítése, de az adók egyre szaporodnak. Míg megmarad rossz adózási rendszerünk, addig a nép nem boldogulhat. A földadó tönkreteszi még azokat is, akiknek még maradt valamicskékük. Nincs más utja a boldogulásnak, mint az önálló vámtérellet. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem szavazza meg a költségvetést.

Bakó József a multak büneit ismerteti. Nem lepi meg, hogy a kormány némétté akarja tenni a diplomácia nyelvét; a hadparancs után már nem jöhet meglepetés. De ha a hadsereg császári, akkor miért követelnék a nemzetöl olyan nagy öszvegeket a hadsereg fenntartására; fizesse a hadsereget a császár. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem bízik a miniszterelnök ígéreiteiben, mert a tapasztalás arra tanított, hogy a kormányok sohsem érték meg a nemzetet. A mostani miniszterelnök eddigi működésében sem lát okot a bizalomra; rövid működése alatt megviribálta a közszabadságokat, a gyülekezési jogot, a polgárokat pedig fogságra vetette. Ennek a kormánynak nem szavaz meg költségvetést.

Elnök: Felfüggeszti az ülést.

(Szünet után.)

Vlád Aurél: Azon kezdi, hogy a miniszterelnök kortespolitikát üz. Nem volt egyéb kortesfogásnál, hogy sietett megnyerni magának a fizetésemeléssel a megyei és községi tisztviselőket. A kormány még egy lépést sem tett a kisemberek érdekében; az adók nem csökkentek, de söt emelkednek, a progresszív adórendszer ígérlet maradt. Közigazgatásunk rossz, elavult s csak arra alkalmas, hogy a népet zaklassák kihágási ítéletekkel. Temérdek esetet sorol fel kerületéből, amelyekben a legkisebb kihágásokért is néha 200 koronával sújtották a szegény népet. Ilyen közigazgatás nem érdemel fizetésemelést. Rossz lábón áll a kormány szabadelvűsége. A románoknak nem engedik meg a szervezkedést, holott azt törvény nem tiltja. Téved *Bánffy*, amikor azt mondja, hogy csak nemzeti államoknak van jövőjük, mert a nemzeti eszme nem tarthat fenn egy államot; a svájci polgár, bár német, nem kívánkozik beleolvadni a német birodalomba, a svájci olaszok és franciák is boldogulnak Svájcban s nem törődnek a nemzeti eszmével. *Bánffy* és *Tisza* István nemzetiségi politikája egyforma. *Kossuth* Lajosnak igaza volt, amikor azt mon-

Dotta, hogy a magyar legyen első a vele egyenlő-jögu nemzetiségek közt s ne iparkodják elnyomni a nemzetiségeket. Ezt vallotta Deák is. Nem szavazza meg a költségvetést.

Nessi Pál az 1848 : XX. törvényeik vég-rehajtását sürgeti. A kormány állhatatosan hallgat erről a kérdésről, pedig ideje volna, hogy állást foglaljon.

Kérdi a miniszterelnököt, akarja-e, milyen terjedelemben és mikor akarja ezt a törvényt vég-rehajtani. A tanítók, akik erre rászolgáltak, kész-pénznek vették a miniszterelnök ígéretét. Ami a katonai vívmányokat illeti, azok meglevő jogainkat részben meghamisítják, részben elalkudják. Igéreteket tett a miniszterelnök, de éppen tegnap a lapok hoztak róla tudósítást, hogy a katonai büntetőtörvénykönyvet illetőleg olyan megállapodás van a miniszterelnök és a közös hadügyminiszter között, hogy tíz évi időt engedne arra, hogy a magyar nyelvű hadbírák száma annyira megsza-prodorjék, hogy a magyar nyelvű bíráskodás be-hozható legyen. Kérdi: csak az ügykezelés nyelve lesz-e magyar, vagy az ítélkezés nyelve is magyar lesz-e? Mert Magyarország területén a bíráskodás nyelve a király felségjogánál fogva, a király bí-rói jogánál fogva nem lehet más, mint magyar. A nyelvkérdést másképp nem lehet megoldani, mint az állam szuverénitásának megfelelőleg, hogy minden téren, az állami szolgálat minden közegeinél és hatóságainál, a magyar nemzeti jelvény al-kalmaztassék. Szeméret veti a kormányának, hogy az 1899: XXX. t.-cikket megsértette. Kérdi, hogy a kormány az osztrák 14. szakasz segélyével meg-könlö-e az új vámszövetéséget. Olyan kormányának, amely a nemzeti iránnyt, nemzeti nyelvet meg-tagadja, a költségvetést nem szavazza meg. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A vita folytatását holnapra ha-laszolja és az ülést délután 3/4-kor bezárja.

BELFÖLD

A közös hadügyminiszter Budapesten. A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti: Több lap jelentést közöl tárgyalásokról, amelyek *Pit-reich* lovag tábornagy, közös hadügyminiszter az utóbbi napokban Budapesten gróf *Tisza István* miniszterelnökkel és *Nyiri Sándor* honvédelmi miniszterrel folytatott. Ezzel szemben megállapí-tatjuk, hogy a közös hadügyminiszter a delegáció óta nem is volt Budapesten és hogy, mint köz-tudomásu, gróf *Tisza István* Gesztről csak tegnap reggel, a honvédelmi miniszter pedig nyaraló-helyéről csak tegnap este érkezett Budapestre, ugy hogy *Pitreich* lovag gróf *Tisza István*nal és *Nyiri Sándor*nal az utolsó napokban nem is talál-kozhattott.

Lengyel Zoltán mentelmi joga. A kép-viselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt 5 órakor *Szivák Imre* elnöklete alatt tartott ülésében folytatta *Lengyel Zoltán* országgyűlési képviselő mentelmi ügyében a tanúihallgatá-sokat.

Először *Halmai Elemér*t hallgatták ki, aki azt hallotta, hogy a bekísérési parancs *Rudnay* főkapitány részéről adatott. A civakodás és bekísérési parancs egy perc alatt történt, azt nem hallotta és nem látta, hogy *Lengyel* meg akarta volna akadályozni *Rogo* be-kísérését, azt azonban látta, hogy *Lengyel* és *Schmidt* felügyelő erősen összetűztek. *Purjesz Lajos*, a *Független Magyarország* munkatársa kocsin ment *Lengyel*lel. *Lengyel* sem szóval, sem tettel nem avatkozott a hiva-talos cselekménybe. *Tarján Vilmos*, a *Magyar Hirlap* munkatársa, a bekísérés után a rendőrségi palotában volt, de a főkapitány a hiva-talos helyiségéből eltávolította a hírlapírókat és később neki azt mondta a főkapitány, miszerint nem tudta, hogy a bekísérő szem-ély *Lengyel*. *Wilhelm Gyula* biztosító-társu-lati felügyelő maga jelentkezett vallomá-sátételre. Hallotta, hogy *Lengyel* a Rogót kísérő rendőrök számát kérdezte. *Lengyel* egyébként nem avatkozott a rendőri eljárásba. Csak azt hallotta, hogy *Lengyel* a rendőrök számait kér-dezte. *Kis Oszkár* magánhivatalnok hallotta, hogy *Lengyel* a kísérő rendőrökre kiáltott: Miért kísérik azt az embert? *Lengyel* egyébként nem avatkozott a hivatalos cselekménybe.

Soltz Izidor szabómester látta, hogy a rendőrök erővel hurcolták *Lengyel* képviselőt. *Lengyel Zoltán* kéri még *Percezel Mór* kihallgatását. Az elnök konstatálja, hogy *Percezel Mór* nála je-lentkezett és előadta, hogy kapott idézést, de nem kíván vallani.

Lengyel Zoltán ismétli korábbi vallomását és azt mondja, hogy a rendőrök vallomása összeheselés eredménye. Ezután a vizsgálati és bizonyítási eljárás befejezettnek nyilvánítat-tván, tanácskozás után a bizottság többsége ki-mondja, hogy ez esetben és pedig *Lengyel Zoltán*nal, valamint *Zboray Miklóssal* szemben nem forog *fenntartalmi jog sértése*, *Olay Lajos* és *Szalmári Mór* különvéleményét adnak be oly értelemben, hogy a rendőrség eljárása *Lengyel Zoltán* mentelmi jogának megsértését képezi.

Az olasz kereskedelmi szerződés. *Rómá-ból* táviratozzák, hogy a kormányok megbízottai a nagy forróság miatt a kereskedelmi szerző-déses tárgyalásokat *Vallonbrosoban* folytatják. Mindkét részen azt akarják, hogy mielőbb vé-gezzenek az első olvasással. Megállapodtak ab-ban, hogy a borvám kérdését különválasztják s elsősorban azt fogják megvitatni.

Az anyakönyvi törvény módosítása. Félhivatalosan jelentik: Ha a költségvetés — amire, ugy látszik, már kilátás van — idejében elintéződik, a nyári szünetek előtt az *anya-könyvi törvény* módosításáról szóló törvény-javaslatot is le fogják tárgyalni. Ez annál ki-vánatosabb volna, mert a községi és körjegy-zők fizetésrendezéséről szóló törvény vég-re-hajtási utasítását már legközelebb kiadják.

Beszámoló. *Kovácsnáról* jelentik: Ma tar-totta meg *Sándor József* országgyűlési kép-viselő a beszámolóját. Az aktuális politikai helyzetet tárgyaló beszéd után *Csia György* egyházmegyei főgondnok biztosította a valasz-tók bizalmáról.

A függetlenségi párt Budán. A II. kerü-leli függetlenségi és 48-as párt 8-ikán, pénteken este 7 órakor a *Margit-utca* 15. szám alatti *Payerl-féle* vendéglőben szervezkedő-ülést tart.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 6.

Az ugynevezett katonai szakértők meg-gint vitakoznak. Míg az egyik azt állítja, hogy az esős időjárás lehetetlenné teszi a harcok folytatását és hogy a háboru első része be van fejezve, addig a másik a mellett erősökodik, hogy az előzés korátsem állja utját a japánok előnyomulásának. Hogy melyik szakértői pártnak van igaza, azt bejos a jelentések összevisszasága mellett eldönteni, de maga az a körülmény, hogy jelentések még bőven jönnek, azt látszik bizonyítani, hogy a hadműveletet valóban folyamatban vannak még most is.

Ebben a tekintetben különösen *Szaha-rov* orosz tábornoknak a jelentése érdekes, aki sok egyéb jelentéktelen apróság mellett arról értesíti a cárt, hogy az ellenség meg-erősíti a Dalni-szoros mellett pozícióját és hogy a japán előnyomulás ismét folytatód-ik... Szerintünk *kell*, hogy folytatódjék, mert máskülönbön nem tudnók megérteni, hogy mi módon élelmeznék a japánok a hegyszorosokban csapataikat. Mindent el kell követniök, hogy minél hamarabb a *Liao* folyónak völgyébe jussanak, mert eb-ben nemcsak bőséges élelemhez jutnának, hanem száraz éjjeli szállásokhoz is, ami az

esős évszakban valóságos áldás volna *Kuroki* fáradt katonái számára.

És hogy a japánok valóban a *Liao* völgyébe nyomulnak előre, a ma érkezett táviratok minden tekintetben megerősítik. Ezek szerint ugyanis az orosz és japán csa-patok *Hajesöng* mellett érintkeznek egy-mással, sőt *Mukden* mellett kétezer orosz katonát körül is zártak a japánok.

Port-Arthur ostroma szintén energiával folyik, annyira, hogy *Uhida* pekingi japán követ már kérdést is intézett a kínai kormányhoz, hogy az erd elfoglalásának ese-tére hajlandó-e megszállásra kínai csa-patokat küldeni? A kínai kormány persze óvatosságból kitérő választ adott, de maga a kérdés eléggé bizonyítja, hogy a japánok harcikedve egy cseppet sem lankadt és hogy biznak ügyük sikerében.

Orosz hadütevkek.

Pétevár, július 6.

A hivatalos lap mai száma cári ukázt közöl, melylyel a balti-tengeri hadi kikötő legénységi állományának kiegészítését elő-író mozgósítási táblázat szerint az európai Oroszország összes kormányzóágainak még be nem hívott tengerészpartalékosait, *Oren-burgot* és *Finnországot* kivéve, *tényleges szolgálatra hívják be*. Ezenkívül *Szebasztopol* számára bevonják a *Don-terület* tagan-rogi és resztovi kerületeinek, valamint a kerzoni kormányzóság négy kerületének tartalékosait.

Pétevár, július 6.

Az orosz hadvezetőség készül a téli hadijáratra. Pályázatot irt ki 100.000 darab báránybörkőpeny és 25.000 pár csizma szállítáására. Minthogy a harcra lenvő csapa-tok el vannak látva, nyilvánvaló, hogy a Kelet-Ázsiába küldendő újabb seregek szá-mára való.

Konstantinápoly, július 6.

Az orosz önkéntes hajóraj *Sebastopol* nevű hajóját a *Bosporusba* érkezésekor feltartóztat-ták, mert katonákat, ágyukat és löszereket visz *Vladivosztozkba*. Az orosz nagykövetség lépése-ket tett s erre megállapították, hogy a *Sebas-topol* kereskedelmi lobogó alatt jött s mivel a török kormány nem tett semmiféle hivatalos semlegességi nyilatkozatot, tehát a török ható-ságok szabadjára bocsátották a *Sebastopot*, amely már folytatja útját Kelet felé.

Port-Arthur ostroma.

London, július 6.

A *Standard* pétevári jelentése szerint a port-arthuri helyőrség nagy része kitört a várból, de a japán csapatok óriási veszteséggel verték vissza. Ezek után általános az a hit, hogy a japán sereg meg levén győződve minden felszabadító-kíséret lehetetlenségéről, ez-után még jobban megfeszítü majd erejét és mindent elkövet, hogy *Port-Arthur* t a lehető legrövidebb idő alatt bevegye. Kínai mene-külök, akik tegnapelőtt érkeztek *Csifuba*, azt beszélük, hogy a japánok a legnagyobb energiá-val folytatják az ostromot és hogy az ellenséges ágyuk naponkint bombázzák egymást. A tenger felől szintén támadást várnak az oroszok és ezért a kikötő bejáratát eltorlaszolták, hogy a japán gyújtóhajók ne közeledhessenek és ne rakhassanak aknákat le.

London, július 6.

A *Daily Express*nek jelentik Pekingből: A japán követ értesítette a kínai külügyi hiva-talt, hogy Japán a legvégső erőfeszítéseket készüll tenni *Port-Arthur* bevételére. *Japán*

Nem panaszkodik többé

bűzös izzadás, testbőr-viszketöz, sőrör, exema, ótvár-ban szenvedő, ha az **Erényi-féle „Ichtioi-Salicyllal“** egy kísérltet tesz. Szagtalan.

Ára 3 korona utasítással. Szétküldi: *Diana-gyógyszertár*. *Károly-körut* 5. Főraktár: *Török József*, *Király-utca* 12. *Euer-nyomtat*, *Váci-körut* 12.

biztosra veszi sikerét, kérde tehát, hogy Khina fennhatósági jogát gyakorolva csapatokat fog-e kiküldeni, hogy Port-Arthurt megszállja, vagy pedig Japán védelme alatt hagyja-e? A kínai kormány habozó módon azt felelte, hogy határozott ígéretet nem tehet mindaddig, míg Japán meg nem valósította terveit.

A manduriai harctér.

Niuosvang, július 6.

Kaiping (Kaicsu) körül döntő ütközet készül. Az ellenséges seregek szemben állanak. Kuroki csapatai Kaipingtól 20 angol mérföldnyire dél felé megszállották Tunsiaot. Az oroszok déli szárnya Kaipingtól északra 8 mérföldnyi távolságban áll.

Tokió, július 6.

Az első hadsereg zöme megszállotta a Motienking-szorostól Singkaicsengig vezető utvonalat. Egy 2000 főnyi orosz sereg kénytelen volt a japánok előnyomulása elől nyugat felé nyomulni. Az első hadsereg északkeleti szárnya június 29-én kardcsapás nélkül megszállotta Tansinsinget.

London, július 6.

A Daily Chronicle-t arról értesítik Tokióból, hogy a japánok e hét elején nehéz harcok után megverték az oroszokat Saimacitól északra. Az orosz és japán csapatok Hajesöng mellett érintkeznek egymással. Kuropatkin harmincezer embert vont össze Dacsiaónál lévő hadállásának megerősítésére. Azt hiszik, hogy ezek a csapatok már odaérkeztek és hogy ezen a tájon legközelebb nagy csata lesz.

London, július 6.

Pétórvárról azt jelentik, hogy Liaojangból érkezett megbízható hírek szerint a japánok Mukden mellett kétezer oroszot körülzártak.

A vladivosztoiki flotta.

Pétórvár, július 6.

Az orosz távirati ügynökség jelentése szerint Liaojangban az a híresztelés terjedt el, hogy a vladivosztoiki hajóraj tegnap Gensantól északra megütöközt a japánnal. A heves küzdelem az oroszokra nézve kedvezően végződött. Más hírek szerint a Liaotung-öböl keleti partján, július 3-dikán szintén erős bombázás hallatszott. Orosz torpedók japán szállítóhajókat támadtak meg.

Khina magatartása.

London, július 6.

Ma kínai tábornok panaszt emelt az ellen, hogy az oroszok békés kínaiakat a Liao folyó nyugati vidékén zaklatnak és gyakran megölnék kínai parasztokat. Egy 12 főnyi kínai őrszolgát orosz katonák agyonlőttek. Ma tábornok bejelentette illetékes helyen, hogy ha ezek a kegyetlenkedések ismétlődnek, akkor ő nem fékezheti meg csapatait. Az oroszok garázdálkodása a kínai katonaságot a végsőkéig felbőszítette. Ma tábornok a Singsoafuban állomásozó két tartalékdandárt csapatainak megerősítésére Csingsoaba és Kopanceba rendelte.

HIREK

Osztályozás.

Khuen-Héderváry alig félesztendő alatt másodsor ismétli, hogy ne distingváljunk magyarok és jobb magyarok között. Először Temesvárott hangsúlyozta a választói előtt, hogy ő nem tud pálcát törni az obstruálók fölött, mert azok is magyarok s ő a magyar embert még hibáiban is szereti. Másodsor pedig tegnap kérte Bánffy Dezsőt, hogy ne tegyen különbséget magyarok és jobb magyarok között, mert az ilyen megkülönböztetés a lefokozott magyarok rovására megy. Különös. Kossuth Lajosnak aligha volt valaha ilyen kérése. Még tán Eötvös Károlynak sem. Akiknek jó ma-

gyarsága minden gyanun felül áll, azoknak sohasem jut eszükbe, hogy az ilyen megkülönböztetés ellen tiltakozzanak. Ellenben Khuen-Héderváry, akit úgy általában granicsárnak címezték, félesztendő alatt kétszer is tiltakozik, kétszer is könyörög. Miért? Mert a bántó osztályozások ellen mindig azok szoktak tiltakozni, akik az osztályozással csak veszhetnek. Az akciókat mindig a gyöngék és a szenvedők gyártják. A szép és csunya között nem a csunya, a jó és rossz között nem a rosszak kezdtek distingválni. Ellenkezőleg. A csunya, a rosszak, a gyöngék, az elnyomottak mindig szívesen mondogatták, hogy „mindnyájan egyformák vagyunk”. Nekik az ilyen akcióma mentesség is, vigasztalás is, oltalom is. Ha tehát Khuen-Héderváry egyszerre sajnálni kezdi azokat a magyarokat, akiknek rovására az ilyen osztályozás megy, körülbelül csak magát sajnálja, csak magának kér pardont. Mert akármilyen értelmesen hangzik az ő akciómája, igazság nincs benne. Mindig különbséget tettünk magyarok és jobb magyarok között s nyilván különbséget fogunk tenni, míg magyarok lesznek a világon. A pogány magyarok jobbaknak tartották magukat azoknál, akik fölverték a kereszténységet. A kurucok nem férték volna meg egy csárdában a labancokkal. A bujdosó magyarok is tiltakoztak volna ellene, hogy őket egy kalap alá fogják a megalkuvókkal, a muszkavezetőkkel. S hogy a legujabb idők könyvéből is kikapjunk valami argumentumot, nemcsak a harcok obstruktorok tiltakoztak volna, hanem Tisza, Khuen és társaik is, hogy őket egyszerre emlegesék. Kubikék az egész jobbmezőt osztrák zsoldosokkal látták benőve, viszont Khuen is, Tisza is akárhányszor mondták nyíltan és nem csekély páthosszal, hogy akik az állam gépezetét megakasztják, hitelét megrendítik s a király és nemzet egyetértését bolygatják: nem jó magyarok. Az osztályozás ellen tehát még Khuen se tiltakozott mindig. Talán egy elszánt aktamoly azt is ki tudná ásni Khuen multjából, hogy egyszer-mászor distingválta horvátok és jó horvátok között. S higgye el, hogy ez nem is mondható egyszerűen taktikai fegyvernek, melylyel alkalmilag élni tanácsos. Nem. Csakugyan vannak magyarok és jobb magyarok. Vannak és voltak és lesznek. És legyenek is. Mert a magyarok és jobb magyarok harcából fakad a nemzet boldogulása és nem baj az, ha az ilyen osztályozás érzékenyen sérti a kiközösített magyarokat, mert ha még meg tudnak sértődni, meg is tudnak javulni. A magyarokból jobb magyarok lesznek. És hogy csak egy példát említsünk: nem is volt az olyan rossz, hogy gróf Széchenyi István ifjkorában elröstelkedett fogyatékos magyarságán. Így vált belőle a legnagyobb magyar.

K.

Budapest, július 6.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-ikán új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Gelléri Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója, hétheti távollét után visszaérkezett amerikai tanulmányútról és holnap átvesszi hivatala vezetését.

— A közös pénzügyminiszter szemléltetése. Szerajevéből jelentik: Burián báró közös pénzügyminiszter ma az erdősegek és az erdőipari telepek megtekintése után Jablanicába utazott és a Rama-völgyön át Bugdjinóba, Kupreszbe és Szlivnóba megy. Tegnap Albori bárónál, a megszállott tartományok országos fejeznél, a közös pénzügyminiszter tiszteletére díszbéd volt.

— Új magyar nemes. A király dr. Klug Nándor budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárának a magyar nemességet tamásfalvi előnévvel díjmentesen adományozta.

— Lónyay Stefánia grófné. Lónyay Stefánia grófné, aki hétfőn Bodrogh-Olasziból Bécsbe érkezett, még aznap találkozott leányával, Erzsébettel, Windischgrützt hercegnével. A grófné kedvezőtlen egészségi állapotáról terjesztett hírek valótlanok, mert a grófné pompás szíven van és teljesen egészséges. Az is téves, hogy mikor a grófi pár Bodrogh-Olasziban időzött, egy olasz orvost hívtak konzultáció végett. Az illető orvos, aki most Magyarországon tartózkodik már huzamos idő óta, még Olaszországból ismeri a grófi párt és most a kedvező alkalmat felhasználta, hogy náluk Bodrogh-Olasziban tiszteletét tegye. Gróf Lónyayné néhány nap múlva St. Móritzba utazik.

— Kiténtetés. A királyi Soó Gáspár, a székelyudvarhelyi római-katolikus főgimnázium igazgatójának a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Nagykanizsa kérelme. Ma délelőtt Nagykanizsáról küldöttésgel tisztelettel gróf Tisza István miniszterelnök belügyminiszterénél. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterénél és Lukács László pénzügyminiszterénél. Állami gyermekmenedékhelyet, a főgimnázium számára új épületet és állandó évi államsegélyt, a felső kereskedelmi iskolánál állami kezelésbevétele, szivarka-gyárat, új adóhivatalt, posta-, távirat- és telefon-épületet kértek. Ugy a kormányelnök, mint a miniszterek szívesen látták a küldöttésgel s készséggel kilátásba helyezték a kérelmek pártfogását.

— A Csávossy-alapítvány. Csávossy Ignác Csávossy Béla képviselőházi háznagy édesapja gyöngygyűlkei-utcai házat keresztény hitvallású középiskolai és egyetemi hallgatók javára hagyományozta olyképpen, hogy a ház jövedelméből 4—600 és 1000 koronás ösztöndíjak létesítendők. Tegnap Csávossy Béla elnökelete alatt a család tanácsot tartott, amelyen Molnár Ákos országgyűlési képviselő, az alapítvány ügygondnoka bejelentette, hogy a hagyományt a kormány is tudomásul vette és helyben hagyta. A pályázatokat legközelebb már kiírják. A folyamodások Csávossy Béla-hoz intézendők s Molnár Ákosnak adandók át.

— A hesseni kormány és a kolozsvári egyetem. Mostanában történt, meg is írta annak idején, hogy a kolozsvári egyetem rektora a giesseni egyetem évkönyvét visszaküldte, mert a borítékot Kolozsvár helyett Klausenburgra címezték. Főförtant erre a német egyetem rektora s utasította hivatalnokait, hogy a kolozsvári egyetemmel az eddigi összeköttetést szakítsák meg. Ezt a csapást most tetézi a hesseni kormány is, amennyiben megtiltotta a giesseni egyetemnek a kolozsvárral való minden érintkezést. A dolog vége tehát az, hogy a német egyetem évkönyve hiányozni fog ezután egy magyar egyetem könyvtárából. A kolozsváriak majd csak kiheverik ezt a nemzeti szerencsétlenséget.

— Wechseltmann sirjánál. A kerepesi-úti zsidó temető ma reggel a kegyelet és hála ünnepies megnyilatkozásának volt színhelye. A kultúra szolgálatában megöszült, mintegy száz zsidó tanító zárandokolt a nagy emberbarát sirjához. Az ünnepséget Kornfeld Gyula, az országos izraelita tanító-egyesület elnöke nyitotta meg, mire a pesti izraelita hitközség énekara gyászdalt énekelt. Witt József sárospataki igazgató ezután megható főszózt mondott, Licht Izrael kántor pedig a halotti imát recitálta. Majd Witt József emlékbeszédet tartott, melyben a megboldogultnak a tanítóság iránt szerzett érdemeit méltatta. A megható gyász-ünnepség Fischer Ignác (Nyitra) imájával ért véget.

— Torpedógyár Olaszországban. Milánóból jelentik: Az itteni lapok értesülése szerint a sperriai hadi kikötőben nagy torpedógyárat fognak föllátni. Olaszország eddig a fumei Whitehead-gyárban szerezte be torpedóit.

— **Péter király koronázása.** Belgrádból hírviratozzák, hogy Péter király az idén nem hagyja el Szerbiát, hanem egy szerbországi birtón fogja a nyarat tölteni s így nem is fog az idén Ferdinánd fejedelemmel találkozni. A koronázás szeptemberben lesz, ha majd a külföldi követek visszatérnek a szabadságukról. A szerb udvar reméli, hogy Danilo trónörökösön és Ferdinánd fejedelemmel kívül a savoyai ház egy hercege és egy orosz nagyhercege is meg fog jelenni a koronázáson.

— **St. Louisban nincs pénz.** Minden kiállítás köre, a deficit St. Louisnál sem télt kivétel. A hatalmas, minden ízben amerikai vállalat rengeteg pénzt megemésztett és emészt minden nap úgy, hogy az az összeg, amely naponta összegyűl a kis pénztárakból a nagy vasszekrénybe, nemhogy elég volna, de nagyon is kevés a szükségletek kielégésére. Így áll a dolog most és ha tekintetbe vesszük, hogy a főszeszont ma már elmosta az eső, a végeredmény sem lehet nagyon kétség. Ugy lát-szik mr. Shawnek az Egyesült-Államok kincstári titkárnak is ez lehet a véleménye, mert a napokban azt tudatta a kiállítási társasággal, hogy a négy és háromötöd millió rendkívüli állami előleg részleteit nem fizetik meg pontosan, ugy a szövetségi kormány minden udvariassága mellett, kénytelen lesz elküldeni megbízottját a kiállításra, aki rátegye kezét a napi bevételre. Vagy kegyetlenebb szóval élve, azokat lefoglalja. A kiállítás fiaskóját a rossz időjárásról kívül nagyban előmozdította az is, hogy vasárnapon, amikor pedig a legtöbb látogatót remélhetnék, zárva kell tartani a kiállítás kapuit.

— **Herzl Tivadar végrendelete.** Bécsből jelentik: A minap elhunyt dr. Herzl Tivadar végrendeletét ma bontották fel. Igen érdekesek az elhunyt írónak a temetésére vonatkozó végső kívánságai. Erről úgy rendelkezik Herzl, hogy minden külső dísz, virág és beszéd nélkül temessék, mint a legszegényebb embereket szokás. Holttestét apja koporsója mellé helyezték, ahol addig nyugodjon, amíg a zsidó nép egy-egy Palesztinába szállítja hamvait.

— **A katonai becsületügyi eljárás.** A becsületügyi választmányok megalakítása körül felmerült kétségek eloszlátása végett a honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a következőképpen intézkedik: A honvéd kerületi és a honvéd dandárparancsnokságokhoz, valamint a nem Budapesten székelő honvédintézetekhez beosztott tényleges szolgálatban álló törzs- és főtisztek az őket a becsületügyi szabályzat értelmében az ezred becsületügyi választmányok megalakítása körül megillető szavazójogukat akként gyakorolják, hogy közülük a lovasbiztos az illető parancsnokságnak (intézetnek) székhelyén levő, vagy ennek hiányában a kerületi parancsnokság által kijelölendő honvédszállászat, a többiek pedig az ottani honvédszállászat becsületügyi választmányának megalakításában vesznek részt. A főtiszti becsületügyi választmány elnöke oly százasos is jelölhető, aki, bár a választmány százasosai tagjainál (pótagjainál) rangban fiatalabb, de mint törzstisztjelölt törzstiszti helyen van alkalmazva. A törzstiszti becsületügyi választmány tagjainak katonai állományu törzstisztek választhatók meg. A törzstiszti becsületügyi választmány elnökéül a honvédkerületi parancsnokságnál tábornoki helyre beosztott ezredesek és a király által dandárparancsnokság vezetésével megbízott ezredesek is kirendelhetők. A tábornoki becsületügyi választmány tagjainak megválasztásában nemcsak tábornok, hanem ezredes-dandárnokok, valamint a honvédkerületi parancsnokságnál rendszeresített tábornoki helyen alkalmazott ezredesek is résztvesznek.

— **Aratóstrájk.** Országmásról jelentik, hogy az ottani Schwarz-féle földbirtok aratómunkásai megtagadták a munkát. Mivel a birtokos nem teljesítette a követeléseket, elátvoztak a földesúrról és a női munkásokat is kényszerítették a munka abbahagyására. Az uraság kénytelen volt Szegedről más aratókat hoztatni, akik most a csendőrök őrzete alatt dolgoznak.

— **Schiller-emléktűnép.** A német Schiller-alapítvány bécsi fiókja, Lobmeyr elnök vezetésével gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy 1905. május 9-én, Schiller halálának századik évfordulóján, impozáns emléktűnépet fognak tartani. A rendező-bizottság elnöke Lobmeyr Lajos, diszelnöke pedig lovag Hartel

kuluszminiszter lesz. Végrehajtó-bizottságot az ősszel fognak választani.

— **Stanley vagyona.** A minap bontották föl Londonban Stanleynek, a nemrég elhunyt világhírű Afrika-utazónak a végrendeletét. Stanley nem kevesebb, mint 140.000 font sterlinget, vagyis hárommillió és kétszázötven ezer koronát hagyott hátra, amelynek legnagyobb részét az özvegy örökölte, kisebb része különböző alapítványoknak jutott.

— **Az óvatos porta.** Szófiából táviratozzák: A porta tudtul adta a keleti vasutak igazgatóságának, hogy csak olyan postai küldeményeket bocsát át a török határon, amelyeket a hatóságok átvizsgáltak és igazolják, hogy nincsenek robbanóanyagok benne.

— **A Milowzsky-ügy.** A merénylő gróf ügye még most is közbeszéd tárgya Bécsben. A gróf párbajra hívta ki Barber Brunót, aki majdnem áldozatul esett a gróf legkezebébe sem lovasias merényletének. Barberről azt beszélték, hogy párbajra való kihívás miatt följelentette a gróft, aki azonban egy bécsi lapoz küldött nyilatkozatban megcáfolja ezt a híresztelést. Ő csak vasárnap este tudta meg, hogy a grófnak két megbízottja párbajra akarta kihívni, minthogy azonban betegen feküdt, nem bocsátották őket hozzá, mire a két segéd ajánlottlevélben adta tudtára a kihívást. Ezt eltitkolta előtte a környezete, nehogy állapota az izgalom folytán rosszabbodjék és a följelentést is a családja tette meg, amit ő legkezebébe sem helyesel. Éppen ezért, mihelyt tudomást szerzett a dologról, megtegte a lovasias ügy rendezésére a szükséges lépéseket.

— **A Norge katasztrófája.** Londonból jelentik: A Rattarybay nevű halászcsozós tegnap este Aberdeenben az elpusztult Norge újabb tizenhét megmenekült utasát szállította partra. A menekültek azt beszélik, hogy hat napon át nem volt egybőlük, mint hat akó vizük és két darab kétszerüstjük. A kopenhágai egyesült gőzhajózó társulat közli, hogy a Norge gőzös hajótöröttjei közül Sternowayban 202-en, Aberdeenben 175-en, Grimsbyben pedig 27-en vannak.

— **A honvéd-egylet gyűlése.** Ma délután tartotta alakuló gyűlését a negyvennyolcas honvédek országos bizottságának új választmánya dr. Balogh Sándor elnöke alatt. Az elnöki megnyitó után fölolvasták a miniszterelnök leiratát, amelyben jelenti, hogy az eddigi évi segélyről s évi költségvetésről és zárszámadást kér az egylettől. A választmány számvizsgáló-bizottságot küldött ki a leirat értelmében.

— **A nagyharang.** A hívők nem fognak többé gyönyörködni komor, ünnepies szavában. A Péter-Pál napi bucsu alkalmával megrepedt az óbudai nagyharang. A hatvanhétéves hatalmas alkotás, melynek hangja lehallatszott a Dunára, a szent áhitattal emelte meg kalapját a hívő, ha szótára elhangzott, immár örökre néma. A szomorú esetet ma jelentette be a harmadik kerületi plébános a tanácsnál s egyúttal kérte, hogy a város mielőbb gondoskodjék a megrepedt harang pótlásáról.

— **A földosztók.** Az itéleti földosztók lázadásáról ma a következőket jelentik: A lázadást a hatóság erélyes közbelépése folytán sikerült elfojtani, a nélkül, hogy a nép és a katonaság között összeütközésre került volna a sor. A vizsgálat ki derítette, hogy a népet legjobban maga a községi bíró izgatta a lázadásra. Mellette még három cimborája működött. A bírót és cinkosait letartóztatták. A katonaság egyelőre a városban marad.

— **Egy orvos pályája.** Az emberi sors szeszélyességéről tesz tanuságot dr. Rothman Emil bécsi orvos esete. Dr. Rothman most a mikádó udvari orvosa és ama kevés zsidóval-lású emberek közé tartozik, akik márká ranggal dicsekedhetnek. Most ötvenkétéves s Bécsből nérmégiben kiment Japánba, s ügyességével csakhamar elérte, hogy Joshibito trónörökös udvari orvosa lett s a császári hercegnő halálos betegségéből gyógyította meg. Igen nagy tekintélye van a mikádó udvarában. Legutóbb aztán a trónörökös és a császári hercegnő egészségi állapota körül szerzett érdemeinek elismerésül a márkisággal jutalmazták meg.

— **Tanügyi értekezletek.** A magyar tanítószövetség a mai üléssel befejezte egyetemes tanácskozását. A gyűlésnek ezuttal külföldi vendége is volt: Luigi Venterini, olasz tanfelügyelő, akit a tanítók lelkes éljenzéssel köszöntöttek. A program javarészt a tanítói nyugdíjtervezési megvitatása kötötte le, majd a népvételek egyesületek ügyét tárgyalták.

Kozma László (Debreczen) elnöki megnyitása után Sárkány Gábor (Munkács) részletesen bírálta a tanítói nyugdíjtervezést és határozati javaslatot terjesztett elő, kívánva többek közt, hogy a tanítói szolgálat idejét 35 évben állapítsák meg; hogy a nagyobb fizetési fokozatokba előléptetett tanítókat a nyugdíjalap javára a külföldi tanítók csak 33 százalékkal vonják le; hogy az özvegy az elhalt férj öt évi szolgálatát után nyugdíjra jogosult legyen stb. Bursics Ernő (Budapest) szintén a 35 évi szolgálati időt kívánja határozati javaslatában, a fizetéselemkedésre kirótt levonások dolgában is ugyanaz a javaslata, mint Sárkányé, kéri továbbá, hogy Magyarország valamennyi tanítója köteles tagja legyen az országos tanítói nyugdíjintézetnek. Hammelsmann Antal (Szabadka), Kovács Alajos (Megyed), Cságyó József (Kaposvár), Triba Károly (Aranyos-Komárom), Arany Emlit (Rinya-Ujlak), Mihályfi József (Német-Bogdán), Gábel Jakab (Nagyvárad) és mások hozzászólása után az egyetemes gyűlés nagy többséggel Bursics Ernő javaslatát fogadta el. Rövid szünet után a népvételek egyesületek kérdése következett, amelyet báró Eötvös József pendített meg annak idején, de azóta keveset foglalkoztak vele. Ma Kovács Vince, Minkó Béla és Malakay János sürgették a népvételek egyesületek fölállítását és erre nézve hangoztatták a kormány és a törvényhatóságok támogatásának szükségességét is. A gyűlés az ideiglenes javaslatokat elfogadta és ezzel Somlyai József elnök megköszönve a tanítószövetség impozáns részvételét, befejeztetnek nyilvánította az egyetemes tanítógyűlést.

A polgáriszkolai tanács közgyűlésének ma volt a folytatása Herkulesfürdőn. Az évi jelentések tudomásul vétele után Rakodczay Pál (Szenicz) a magyar nyelvnek a nemzetiségi iskolákban való tanításáról, Volenszky Gyula a polgári iskolai tanárképzésről értekezett. Végül kihirdették a választások eredményét. Alelnök lett: Nagy Lajos (Orosháza), titkár: Végő Mihály, választmányi tagok: Nemessanyi Adél (Ujvidék), Kerékgyártó Elek (Budapest), Kozma Gyula (Budapest), Ulrik Gyula (Budapest) és póttag: Abraham Sándor (Budapest).

— **Kemény tetején.** Tizenöt napig volt a nem éppen kényelmes tartózkodási helyen egy henteslegény, aki magas várából keményen dacolt a rendőrséggel. A skótországi Newry városkában történt. Gillnek hívták a vakmerő legényt, aki vitéz ellenállásával példát szolgáltatathatna a port-arthuri orosz vezérkarnak. Gillt, aki éppen sonkát és hurkát vitt eladásra, a rendőrség valami utcái kihágás miatt üldözőbe vette. Nem adta meg magát, hanem a villámhárító vezetékén felkuszott egy cukergyár keményére és a magasban kényelmesen elhelyezkedett. A rendőrök attól félve, hogy Gill onnan le találja őket taszítani, nem merték követni. Felszólították, hogy adja meg magát, de erre nem mutatott hajlandóságot. A magával hozott hufélékből tizenöt napig vigan táplálkozott. A gyárban be kellett szüntetni a munkát. A munkások valahogy rakétákat juttattak hozzá és ő tüzijátékokat rendezett az egész város mulatságára. De minden tréfa csak akkor jó, ha a vége jó. A tizenötödik napon azonban a szegény Gill, megfedkezett a szükséges óvatosságról és leruhant a kemény beleséjébe. Haldoklóva vitték a rendőrség kórházába.

— **Építőmunkások sztrájkja.** Kecskeméten a most épülő törvényszéki palota összes építőmunkásai sztrájkba léptek. Okot erre az adott, hogy a vállalkozók szorgalmuk után béremelést ígértek, amelyet nem teljesítettek. A törvényszéki palota másfél évi építése óta ez az ötödik eset, hogy a munkások a munkát beszüntették.

— **Meggyilkolt rendőrtisztviselő.** Varasóban 4-ikén két rendőrtisztviselőt meggyilkolva találtak a lakásokon. Mindkettőnek ugyan egy-egy cédulát találtak a következő fölírással: *Kémkedésért halálra ítélve a forradalmi törvényszék által.* Mindkét rendőrtiszt a titkos rendőrséghez tartozott ugyanis. Rövid idő alatt ez a harmadik ilyen gyilkosság Varasóban.

— **A megvont doktori cím.** Érdekes eset foglalkoztatta ma az osztrák közigazgatási bíróságot. Dr. Markus Rudolf bécsi ügyvédet tavaly sikasztás miatt 10 havi súlyos börtönrre és doktori címének elvesztésére ítélte a törvényszék. Dr. Markus Rudolf felebbezett az ítélet ellen, amelyet aztán a legfelsőbb törvényszék is helybenhagyott. Az ügyvéd kitöltött büntetését s kiszabadulva, folyamodott a bécsi egyetem tanácsához, hogy adják meg ismét doktori címét és avassák fel doktorrá. A tanári kar elutasította a kérést; az egykori doktor erre a minisztériumhoz folyamodott, az meg akként döntött, hogy Markus a három szigorlat letétele után ismét promoveálható. Ez ellen Markus felebbezett a közigazgatási bírósághoz, amely ma gróf Schönborn elnökle alá kimondotta, hogy a három szigorlat letétele ismét nem követelhető, mert az ítélet nem foszthat meg valakit a tanulmányok és a vizsgák által megszerzett képzettségi foktól; azonban az osztrák egyetem tanácsainak régi udvari dekrétumok révén joguk van megvizsgálni, hogy vajon a felavatandó méltó-e a doktorságra s ha méltatlannak találja, akkor a doktorra avatást megtagadhatja.

— **Halálozás.** Ma reggel tették ravatalra a Széchenyi-utca 12. számú házában *Corda Bódognak*, a Kuria egykori másodelnökének holttestét. Az elhunyt özvegyének előszóval és levélben sokan fejezték ki részvétüket, így a többek közt *Piösz Sándor* igazságügyminiszter, aki a minisztérium nevében is kondoleált. A temetés csütörtökön délután öt órakor lesz.

Kistatai *Virág Kálmán* királyi törvényszéki bíró *Nyíregyházán* 71 éves korában meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Egy hajó viszontagságai.** Körülbelül egy hónapja, jelentés érkezett New-Yorkból, hogy az *Irène hercegnő* szállítóhajó az Atlanti-óceánon megmentette a *Maria* osztrák vitorlás brigg legénységét és New-Yorkba vitte. A hajó megmenekült legénysége most Genuába érkezett és ott borzasztó dolgokat beszéltek el a kiállott szenvedésekről.

A megmenekültek *Bortolazzi* és gróf *Abriani* kapitányok és *Cesutti*, *Paulovich*, *Ilich* és *Chichilji* matrózok. A *Maria* március 26-án hagyta oda a holland Guyanához tartozó *Aruba* szigetet és kedvező szél mellett nagy sebességgel vitorlázott ki a nyílt tengerre. Egyszerre őrjási vihar tört ki, mely a kis hajót teljesen összerongálta. A kapitányok megállapították, hogy a hajóba több víz tödült, mint amennyit belőle ki lehet szivattyúzni a legfeljebb azt lehetett remélni, hogy kedvező idő esetén közeli kikötőbe eljuthatnak. Április 4-én azonban ismét nagy vihar fogta el a hajót. A legénység, hogy az elsőlyedést kikerülje, minden súlyos tárgyat a hajóról behányt a tengerbe. Egy részük éjjel-nappal a szivattyuknál állott. Április 23-án a hajó még mindig kint volt az óceánon. Ekkor egy újabb vihar kettőre törte a fő árbócot, melyet azután a matrózoknak le kellett venni, mert máskülönben a hajó állandóan abban a veszedelemben forgott, hogy oldalra borul. A nehéz munka és álmatlanság annyira kimerítette a legénységet, hogy már mozogni is alig tudtak. A konyhát a vihar teljesen elpusztította, úgy, hogy egész hónapig az éjszakai étel sem volt a szájukban. Május 1-én, mikor menekülésre semmi kilátás nem volt, egy nagy hajó, az *Irène hercegnő* jelent meg a láthatáron. Az *Irène* kapitánya megpillantotta a roncsot és optikai jelzéssel kérdést intézett:

— Milyen segítséget nyújtunk?

A *Maria* kapitánya kérte, hogy hajóját vonassák a legközelebbi kikötőbe. Mikor a szállítóhajó kapitánya kijelentette, hogy ez lehetetlen, mentőcsónakot kértek. A csónakot le is bocsátották, de a hullámvértes oly nagy volt, hogy nem közelíthette meg egészen a *Mariát* és így a hajó összes utasai, köztük több súlyosan beteg és sebesült matróz, kénytelenek voltak a vízbe ugrani. *Bortolazzi* kapitány volt az utolsó, aki a hajót elhagyta. Előbb azonban a roncsot még felgyújtotta, nehogy más hajókat veszélyeztessen. Az *Irène* kapitánya, *Danemann* és utasai nagyon szívesen fogadták a megmenekült hajósokat és ápolás alá vették őket. Így kerültek New-Yorkba, honnan egy olasz hajó Genuába vitte őket.

— **A szabók sztrájkja.** A budapesti ruhagyárosok és nagykereskedők *Deutsches Gésza* meghívására tegnap estekezetre gyűltek össze, amelyen kimondták, hogy a szabómunkások részéről előterjesztett árszabály-tervezet túlzott követeléseit nem fogadják el, s csakis egy méltányosabb árszabály alapján hajlandók a bizottsággal tárgyalni.

— **Egy elítélt a halálos ítéletről.** Soha érdekeltebb személyiség nem szólott még ehhez a kérdéshez, mint az a volt fegyenc, aki egy halálos ítélet alkalmából, amelyet a napokban hozott a frankfurti törvényszék, levelet írt a *Frankfurter Zeitung* szerkesztőségének ebben a levélben tapasztalásból mondja el, hogy micsoda rettentő kínokat szenved a halálraítélt, az ítélet végrehajtása — vagy az esetleges kegyelem előtt.

Azt mondja többek között, hogy az állam mindég kegyelenebb a gyilkossal szemben, mint a gyilkos az ő áldozatával szemben. A levél íróját például féltékenységből elkövetett gyilkosság miatt ítélték halálra. A miatt szorongott napokig csaknem megőrülve a kényszerzubbonyban, minden testi vagy szellemi szórakozás nélkül, folyton maga előtt látva a vérpádot, remegve fogadva minden ajtócsörgést és olvasva heteken keresztül a fegyház órájának az ütéseit. Ha végre elalszik az ember, hogy pillanatokra sikerül megszabadulnia a lelki gyötörésektől, a legkisebb zajra is, verejtékes testtel riad fel. És tépelődik, hogy vajon ez alatt az idő alatt nem jött-e az igazgató, nem hozták-e meg a hírt, hogy holnap reggel hat órakor... És az a sok kérdés, amit az ember az órhöz intéz: Bizik-e a kegyelemben? Van-e még remény? És erre a folytonos „igen”, amelyben senkiséim hisz. Az elítélt sokszor gondolt arra, hogy miért nem hívta ki párbajra az áldozatát. Akkor most nem üne itt, halálra ítélt, hanem „lovag” volna. Beesülne. És mert csak ő lőtt: gyilkos, aki majd megpattanó aggyal várja a felebbezése sorsát.

— Mikor a felebbezésemet elutasították, — írja — valamivel alábbhagyott ez a rettentő idegfeszültség. Aludtam is. Az öröm vizsgált, hogy a halál után nincs már semmi, semmi... Nem hiszem, hogy a bibliai pokol olyan rettentő lenne, mint az, amelyben én járlok. Néha csakugy foltogattam a félelem. Atkoztam az embereket, akik ézszeresen végeznek ki engem, míg én egyellen lövéssel teríttem le áldozatomat. Az első ítélet utáni hat hét alatt teljesen megbűnhődtem. Ezt érzem. Aki azt kiálotta, amit én az alatt a hat hét alatt szenvedtem, annak minden bűnét meg lehet bocsátani.

— Megint este nyolc óra lett. Ki tudja hányadik? A kules fordult az ajtómban. Belépett a fogházigazgató és mögötte két hivatalnok. Éreztem, hogy az arcom olyan lesz, mint az ólom. Remegtem. Végre! Tehát holnap reggel...

— Kegyelmet kaptam... Ezután leírja, hogy milyen sorsa volt a különböző fogházakban. Végre így fejezi be a levelét:

— A halálos ítélet brutalitás. Céltalan tortúra, mert sohasem fogja kiirtani a gyilkosságot. Azonfelül igazságtalan is, mert aki valaha volt olyan helyzetben, mint amilyenben én átvergődtem, az tudja, hogy az ember előbb megbűnhődik, s a halál legtöbbször nem büntetés, hanem — megváltás.

— **Pusztító tűzvészek.** Bostonból táviratozzák: A *Boston and Mayne* vasut gabonaelevátorát és három áruáraktárát tűz pusztította el. A kárt egy millió dollárra becsülik. Az *Austrian Allian Line* egy gőzöse is tüzet fogott, de sikerült kivontatni. A hajó felső része megsérült. A legénység egy része ijedségében a vízbe ugrott és hárman a vízbe fulladtak. — Egy londoni távirat szerint Ausztráliában a *Sidney-erdőségekben*, *Cap-Breton* szigetén napok óta tűz pusztít, mely állandó vihartól növelve, nemcsak az éserdőt, hanem a közelében lévő város nagy részét is elpusztította. A tűz még most is tart.

— **Pouly fellépése.** A miniszterelnök ma fogadta a bikaviadalok rendezőségét, akiknek kérelmére megegyedte, hogy három bucsuelőadást rendezhessenek abból a célból, hogy *Pouly* matador, aki megsebesüléséből már teljesen felépült, művészetét bemutathassa a közönségnek. Július 9-én, 12-én és 14-én tartják a három utolsó viadalt, amelyen *Pouly* mellett kívül a már szintén felépült *Leiglon* birkózó is fellép.

— **A vadember.** Érdekes ujonca van a nagyváradi 37-ik gyalogezrednek. Május elseje óta még nem lehetett rávenni arra, hogy kezébe vegye a fegyvert. *Wenderinszky* kapitány, akinek a századához beosztották az ujoncot, érdeklődött a multja iránt és megtudta, hogy a félvad fia a bihari havasokból került a glédába. Mióta ő, soha még lust nem evett, beszélni alig tud, összevissza egy-két oláh szót tud kimondani. Amint rá akarják tenni a fegyvert, leül a földre, elkezd

rázni a fejét és eszelősen néz maga elé. Nem lehet vele semmit csinálni. Ott maradt ülve, míg a többiek gyakoroloztak. A menázzs nem eszi, ellenben profuntot annyit, amennyit másik három katona. A különös emberről jelentést tettek az ezredparancsnoknak is, aki egy görög-keleti lelkeszt bizott meg a fu jobb utra térítésével. De ez sem használt. Most aztán beszállították a vadembert a katonai kórházba, ahol az orvosok elmebeli állapotát fogják megfigyelni.

— **A vasutasztrájk története.** Igen csónos kis kötet jelent meg ilyen címen. *Murányi Miklós* írta és a *Tolnai Világ Lap* kiadóhivatala adta ki. A mű a vasutasztrájk előzményeire visszapillantva, egészen 1884-ig és a mozgalmat kövelő sztrájk eseményeit tárgyalja. A könyvet szép eredeti fényképfelvételek díszítik. Ára 1 korona, megrendelhető a kiadónál: VII. Károly-körút 9.

— **Sarah Bernhardt emlékirataiból.** Ujra megjelent egy részlet a londoni *Strand Magazine*-ban Sarah Bernhardt emlékirataiból, amelyeken a híres francia tragika szorgalmasan dolgozik. Néhány epizód van ebben a folytatásban abból az időből, amikor a *Comédie Française*-nak volt a tagja.

Az 1870-iki háború után vált meg ettől a műintézetől, hogy a *Gymnase*-ba, majd az *Odéon*-színházba kerüljön, de 1872-ben visszatért előbbi diadalainak a helyére. November 11-ikén lépett fel először és — legalább az első felvonásokban — teljes balsikert aratott. Sokan, köztük *Sarcey* is a lámpaláznak tulajdonította ezt a balsikert és egyébként érthetetlennek találták a dolgot. A titka pedig az volt ennek, hogy Sarah Bernhardt a színpadról észrevette, amint anyja sápadtan és az őt gyakran ért szivgörcsnek minden jelével fölállott a helyéről és kiment a műtérrel.

— A közönség nem is sejtethi azt a gyötört — írja Sarah Bernhardt — amit a boldogtalan komédiás szenved, miatt játszik, s a szíve tele van aggodalommal valami kedves hozzátartozójáért, aki otthon szenved... Ez az aggodalom megőríti az agyat, amely egyszerre két élet él és a megszakadásig kinozza a kalapáló szívet.

Csak a későbbi felvonásokban tudott játszani és ért el nagy sikert, amikor megnyugtató híreket kapott az anyjáról. — Ir aztán Sarah Bernhardt arról, milyen szenvedélyes festő és szobrász volt egy időben, s 1878-ban egy csoportjával „A vihar után”, amelyet a *Salonban* kiállított, meg is kapta a *Mention honorable*-t. — Penin igazgatóval való villongásaiból is közöl egyetmást Sarah Bernhardt. Szenvédeyesen szeretett léghajón lenni és *Gifford* ballon captifján naponként felszállt. Egyszer aztán szabad léghajókirándulást lenni és a *Gifford* ballon captifján naponként fel egy barátjával, aki egyszerre csak így szólt az igazgatóhoz:

— Ott repül az ön starja!

Perrin fölnézett:

— Ki van a léghajó kosarában?

— Sarah Bernhardt.

Perrin biborvörös lett a dühtől.

— Ez megint egyike az ő csinyjeinek, de ezert majd megfizet.

Es „engedelmen nélkül való utazás” címén ezer franc bírságot akart vele fizettetni. De Sarah Bernhardt kijelentette, hogy nem hagyja magát halálra gyötörtetni és benyújtotta lemondó kérvényét. Hanem az az elégtétele megett, hogy Turquet, a művészetek minisztere visszavonatta vele a kérvényt.

— **Léprement uszorás.** Ravasz módon szedték rá egy hírhedt berlini uszorást, *Pfudel* Róbertet. A mult héten madridi postabélyeggel ellátott levelet kapott, melyben értesítették, hogy egy csődbe jutott spanyol bankár, gróf *Randiño de Suarez* jelenleg börtönben slynlodik s ha annak 800.000 márkát kitévő vagyonát csekély anyagi áldozat árán megmenteni segíti, könnyen 277.000 márka haszna lehet ezen az üzleten. A vagyon Lyonban egy ladában van elhelyezve s kiváltásához 9000 márka szükséges. Hosszabb táviratváltás után az uszorás elutazott Lyonba, ahol már egy elegánsan öltözött uri ember várta, aki előadta, hogy ő annak a fogháznak az igazgatója, amelybe a bankár be van zárva és ki neki a vagyon titkát elárulta. A fogházigazgató annyira megnyerte az uszorás bizalmát, hogy rögtön átadta neki a 9000 márkát s ez a szolgáját elküldte a pénzzel a zálogházba, ahonnan a szolga csakhamar egy titokzatos fekete táskával tért vissza. A börtönben 40.000 font sterlingről szóló csekket talált, amely egy párisi bank által lett volna fizetendő. Elhatározták, hogy együtt utaznak Párisba, ahol majd fölvessik a pénzt. De ut

közben a fogházfelügyelő megszökött és a következő táviratot adta föl az uzsorásnak:

A csekk hamis! Ne is vigye Párisba, mert becsukják. Máskor igyekezzék tisztességes uton pénzt keresni, vén gazember. Engem pedig hiába jelent föl, mert én már utban vagyok Mexikó felé. Barátja: Suarez gróf.

Az uzsorás midőn látta, hogy rászédtek, szégyenszemre visszatért Berlinbe, ahol most jól kacagnak kalandos felülésén.

— **Házasság.** Geiszt Hermina kisasszonyt Győről eljegyezte Winternitz Dezső Székesfehérvárról.

— **A legközelebbi békekongresszus.** A Bostonban tartandó XIII. békekongresszus határidejét október harmadikára tették. A kongresszussal egyidejűleg, a béke gondolatának propagálására nagy népgyűléseket fognak tartani a békebírósgok mellett, New-Yorkban, Filadelfiában, Washingtonban és St.-Louisban. A béke-egyesületek Bernben székelő központi irodája már végérvényesen napirendet is készített a kongresszusra. Az évi jelentés mellett érdekesnél érdekesebb indítványok és vitatárgyak lesznek ezen a napirenden, mint például a háborúk közgazdasági okai, a nemzeti jog, a német-francia közeledés, a nemzetközi béke zászlója, békefelhívás a világ népeihez, nemzetközi értekezés a katonai terhek kisebbitésének az ügyében, tárgyalás egy olyan békekongresszusról, amelyre a hatalmak is elküldik megbízottait, a diplomata által a békebírósgok szabványából leendő vizsgáló és így tovább. Az előjelékből következőleg, a kongresszus nagyon látogatott lesz. Az örök béke nevesebb apostolai közül eddig a többek között bejelentették megjelenésüket: Randal W. Cremer, a Nobel-díj legutóbbi nyertes, Moscheles Felix (London), baró d'Estournelles de Constant, Carnegie, Suttner Berta báróné.

— **Letartóztatott kémek.** Rómából távtrózták: A *Papolo Romano* messinai jelentése szerint *Galefi* karabélyos őrnagy és *Tespre* százados letartóztaták *Ercolést*, a kolnai kerület kapitányát és nejét, *Vama* asszonyt. A letartóztatottak lakásán végzett házkutatás alkalmával különböző iratokat és terveket foglaltak le. A letartóztatást, hír szerint, Rómából rendelték el. A letartóztatott házaspárt azzal vádolják, hogy idegen hatalomnak kiadták Szicília védelmi terveit.

— **Fürdőélet Bártfán.** A kies Bártfafürdőben régen volt olyan pezsgő élet, mint az idén. Már az előszőzonban is másfélezernél több vendég látogatást el megholdogult királynéknak kedvenc magyar fürdőhelyére, most pedig naponta újabb meg újabb vendégek érkeznek az ország minden vidékéről és a külföldről is.

— **Nyári mulatság.** A csornai kereskedőifjuság 24-én táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez az ottani Szarvas-szállóban. A jótékony célú előadás este félnyolckor kezdődik.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség letartóztatta *Jasinszky* József cipészt, aki a Váci-körtön egy villamoskocsiban egy apáca zsebéből kilopott 48 koronát. — *Weisz* Ferenc szabósnak a Rottenbiller-utcában egy bérkocsi, özv. *Zalkó* Pálné született *Frédrik* Zsuzsánna mosónőt a Népszínház-utcában egy villamos elgázolta. Mindkettőt a Rökusban ápolják. — Ma reggel az óbudai Leipziger-gyár előtt egy 60 évesnek látszó munkás holttestét fogták ki a Dunából. Ingében H. K. monogram van. Bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. — *Humbál* József asztalossegéd felesége tegnap este a Váci-körtön egy hétves és egy egyhónapos gyermekével együtt a villamos vágányokra feküdt, amikor éppen arra robotott egy villamos kocsi. A kocsi vezetőnek azonban sikerült megállítani a villamost, mielőtt kárt tett volna bennük. A szegény asszony a rendőrségen azt mondta, hogy családi bajok miatt akart meghalni. — *Felt* Mátyás kertész Rákosfalván lévő kertjében egy fára főlakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Családi perpatvar miatt lett öngyilkossá. — *Sáránszky* Mihály 24 éves gyárimunkás az óbudai Spitzer Gerzon-féle kékfestőgyárban egy hektoliteres hordóba kén-savat töltött. Közben a hordó feneke kihullott és a maró folyadék összegegte *Sáránszky* lábát. A Margit-kórházba vitték.

(x) D. Főve francia szódavizgépek Kertész Tódornál.

Polgárvér a tiszti kardon.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 6.

A városligethen lévő Vampetics-téle vendéglőben nagy végzés zavarta meg ma este a vacsorázó közönséget. Egy uriemberékből álló társaságnak szóváltása támadt egy közös hadseregbeli főhadnaggyal s ennek a szóváltásnak végeredménye az volt, hogy két fiatalember súlyos, az egyik könnyen végzetessé válható sérüléssel került a Récey-féle sebészeti klinikára. Mindkét fiatalemberen a főhadnaggy éles kardja ütött sebet.

A Vampetics-féle vendéglőben ma is sokan gyűltek össze, hogy a tikkasztó melegből egy kis szabadabb levegőre meneküljenek a napimunka után. A hatalmas kerthelyiségben, közel a hátul lévő terraszhoz, ült *Schmidt* Rezső 32. gyalogezredbeli főhadnaggy egy fiatal hölgygel. Még a vacsoránál tartottak, amikor közel hozzájuk, az egyik asztalnál három fiatalember foglalt helyet. A három fiatalember: lovag *Fack* József huszonnyéves hivatalnok, ifjú *Rónay* László huszonhárom éves földbirtokos és *Bornemissza* Boldizsár. Vidáman, hangos szóval telepedtek le közel a főhadnaggy asztalához s pár percig diskuráltak anélkül, hogy szétnéztek volna a közönség sorai között. Egyszer csak ifjú *Rónay* László odaszólt a vele szemben ülő *Fack*nak:

— Nézd csak Józsi, ki ül ott!

Lovag *Fack* József hátránézett s mikor visszafordult, mindhárman hangos kacajra fakadtak.

Ennek az a magyarázata, hogy a főhadnaggy társaságában lévő hölgy *Fack*nak régi ismerőse volt, akivel csak pár napja szakított.

Fack ettől a perctől fogva megváltoztatta helyét az asztalnál, szembeült a hölgygel s a gunyos mosolyal mérte végig s több hangos megjegyzést tett rá. *Fack* mindjobban nekibátorodott és egyszerre csak magához intette a virágárusleányt, egy bokrétát kötetett vele és oda akarta küldeni a főhadnaggyal ülő hölgynek. A virágárusleány vonakodott, amire *Fack* maga vitte oda a főhadnaggy asztalához. A nő mozdulatlan maradt és nem fogadta el a bokrétát, a főhadnaggy pedig, aki ebből joggal következtethette, hogy a fiatal ember nem ismeri a hölgyet, elutasító mozdulatot tett.

— Weg!

Fack egy ideig még ott állt az asztalnál, de barátai hívásának engedve, visszatért hozzájuk.

A főhadnaggy ez után az eset után azonnal fizetett és a hölgygel együtt másik, a kijáró közvetlen közelében lévő asztalhoz telepedett le. Amint a fiatal emberek látták, hogy a főhadnaggy nyugodtan kitér előlük, gunyos hahótába törtek ki, majd pedig *Fack* indítványára utána iramodtak. Amikor a kijáró melletti asztalnál megpillantották a főhadnaggyot, *Fack* Béla állt az asztal elé és tele torokkal így kiáltott a főhadnaggyra:

— Gyáva baka! Pmass, hitvány fráter! Pfuj! Gyáva!

A főhadnaggy egy pillanat alatt talpon volt és a másik szempillantásban már kirántotta a kardját és *Fack*ra támadt. *Fack*, amikor látta, hogy az eddig nyugodt katonatiszt kijött a sodrából, megfordult és el akart szaladni. A katonatiszt azonban egy ugrással mellette tört és hatalmas vágást mért a menekülő *Fack* hátrára. Az ütés súlyától a főhadnaggy elvesztette az egyensúlyt és azonfelül meg is botlott s a földre esett. Kardját közben kiejtette kezéből. Ebben a pillanatban ifjú *Rónay* László, aki mindezekig csendes szemlélője volt az esetnek, hogy barátját megmentse, közelépett és hátulról lefogta a főhadnaggy két kezét. *Schmidt* főhadnaggy azt hitte, hogy *Rónay* meg akarja ütni; egy hirtelen mozdulattal a földön heverő kardjához kapott

és azt pengéjével fogva felrohadva beladöfte az ét-

szorongató *Rónay* mellébe. *Rónay* a szurás u ár összeesett.

A főhadnaggy erre felkelt, felvette a földön heverő sapkáját és csak akkor vette észre, hogy a kard pengéje átvágta a tenyerét. Be akart menni a konyhába, hogy vérző kezét megmossa, de a hirtelen összesereglett tömegből többen figyelmeztették, hogy okosabban teszi, ha azonnal távozik. A főhadnaggy erre a hölgygel együtt kocsiba tilt és gyorsan elhajtott.

Eközben a vendégek a két megvagdalált ember köré sereglettek és izgatottan tárgyalták az esetet.

A vacsorázó közönség között voltak: *Tisza* István, *Hieronymi*, *Lukács* Tallán, *Berzeviczy* miniszterek, *Percezl* Dezső házelnök, *Gromon* Dezső államtitkár és több képviselő. *Rónay*, akinek oldalából patakzott a vér, ott feküdt a kijárótól néhány lépésre eszméletlen állapotban. Vampetics rendelkezése néhány pincér fölemelte a földről és bevitték a feli vendéglő söntésébe. Csakhamar odavitték *Fack*ot is, akinek a hátán egy 38 centiméteres seb tátongott. A vacsorázó vendégek közül néhány orvos azonnal a söntésbe sietett s kezelés alá vették a sebesülteket. Időközben megérkeztek a mentők is, akik *Fack*ot és *Rónay*t a Récey-féle klinikára szállították. Itt dr. *Verebélyi* Tibor és dr. *Lobstein* Leó orvos asszisztensek vizsgálták meg sebeit. Ifjú *Rónay* László sebet kimentették s azután bevarrták. A seb, mint kiderült, veszélyes, de nem halálos. A sebesült még az éj folyamán elhagyta a klinikát. Családja hazaszállította Borz-utca 8. szám alatt lévő lakására. A szurás bal mellkasán, a hatodik borda alatt érte.

A másik sebesült, lovag *Fack* József, aki a hátán, a bal lapockán keresztül harmincyolco centiméter vágást kapott, ott maradt a klinikán. Eleinte eszméletlenül feküdt, majd magához tért, cigarettát kért; fogadta barátjait, akik állapota iránt tudakozódtak.

Az affér híre hamar elterjedt a fővárosban és sokan elhajtattak a klinikára, ahol *Illés* János portás adott megnyugtató felvilágosítást az érdeklődőknek.

FŐVÁROS

A főváros közgyűlése.

Budapest, július 6.

Ma délután tartotta a székesfőváros törvényhatósági bizottsága a nyári szünetek előtt való utolsó közgyűlést *Márkus* József főpolgármester elnöklése mellett.

A legutóbbi közgyűlés akként határozott, hogy a kéményseprő-ipar vitelére, valamint a kávéházakra, kávémérésekre s a pálinkamérésekre vonatkozó szabályrendelet-tervezeteket levesszi a napirendről. A kéményseprő-segédék időközben azt a kérelmet terjesztették elő, hogy a közgyűlés tárgyalja a kéményseprő-iparra vonatkozó szabályzat-tervezetet, mert ennek a letárgyalásához az ő fontos érdekeik csatlakoznak. Az elnöklő főpolgármester melátnyosnak tartja ugyan a kérelem teljesítését, azonban mégis fölveti a kérdést, hogy vajjon hozzájárul-e a közgyűlés a szabályzat-tervezet tárgyalásához, vagy sem.

Több bizottsági tag felszólalása után a többség az azonnali tárgyalás mellett döntött. A részletes tárgyalásnál *Wagner* Jenő bizottsági tag a 9. §-nak a megváltoztatásával azt kívánta, hogy legyen joga a háztulajdonosnak ahhoz, hogy a közigazgatási kerületbeli bármely kéményseprő szolgáltatást igénybe vehesse. Mert — ugymond — a kéményseprő, ha valamiért nehezelt a háztulajdonosra, akkor igen sok kellemetlenséget okozhat neki. Megteheti, aminthogy meg is teszi, hogy kitudakolja, mikor ebédel a háziúr s ugyanabban az időpontban söpri az ebédelője kéményét, úgy hogy a kályha koromja a levegőbe repül. (Derűltség.) Vagy pedig elküldi hozzá a segédjét... (Főlkialtások: Párba?) Nem, hanem a kéményseprő segédjét. („Vagy ugyi!“ „Ez nem veszélyes“). Nem veszélyes, de kellemetlen, ha reggel öt óraker küldi el a segédet és ez elkezd a hálószobába kéményét kaparni, amikor a háziúr még javában alszik. (Nagy derűltség.) Ezért kéri, fogadják el az indítványát.

Lung György tanácsos előadta, hogy em az

indítvány ellenkeznek a szabályzat szellemével s így kéri a mellőzését. A többség a tanács eredeti szövegét fogadta el.

A Kossuth-szobor elhelyezése ügyében azt javasolja a tanács, hogy — a helyet illetőleg — tartsa a közgyűlés az elhatározását addig függőben, amíg a vázlatos pályázat sorsa eldőlt, mert így módot ad a művészeknek arra, hogy a szobor elhelyezésére az összes módokat kombinációba vehessék, ami az értekezleten elhangzott szakértői nyilatkozatok után, e kérdésnek helyes megoldása érdekében, most már elkerülhetetlenül szükségesnek látszik. Szalai Mihály ragaszkodik ahhoz, hogy határozatlan mondják ki, hogy a Kossuth-szobort csak a parlament előtti téren, tetszés szerinti ponton lehet fölláttatni.

Hock János szomorú körülményekről említi föl, hogy nálunk az ilyen kérdések tárgyalásánál nemcsak az esztétikai szempontok esnek a mérlegbe, hanem a politikaiak is. Nálunk ilyen esetekben, mint amilyen a Kossuth-szobor ügye, nagyon körültekintők az emberek. Míg más szerencsés országokban a nemzeti nagyságok megfizetésében és megbecsülésében a korona elől jár...

Az elnök esenget. Kérem a szónokot, hogy a koronát ne keverje be a vitába.

Hock János: Csak jelezni akarta, hogy nálunk az ilyen ügyekben nagy szerepe jut a politikának. Ez a kérdés a nemzeti becsület kérdése. (Ugy van!) Javasolja, hogy a tanácsot utasítsa a közgyűlés, hogy a fonalat ne ejtse el, hanem négy-öt hónap múltán tétlenül új kísérleteket a szobor elhelyezése dolgában.

Kasics Péter tudja jól, hogy a huzavónában csak ürügy a művészeti rész. A főoka a folytonos kérelmetésnek az, hogy bizonyos körök semmi áron sem akarják a Kossuth-szobrot a parlament elé, az ő egyéniségének megfelelő helyre állítani. A politikai intrika akadályozza meg a szobor megfelelő elhelyezését. Kívánja, hogy az ügyet az őszig vegyék le a napirendről, nehogy elhamarkodott s az üggyhöz nem méltó határozatot hozzanak.

Halmos János polgármester esodálkodik rajta, hogy ezt az ügyet, valahányszor idekerül, mindig a személyesség hangján tárgyalják. (Sümei Vilmos: Volt rá ok elég!) Előadja aztán a polgármester, hogy mi minden tanácskozással, kísérletezések folytát, arra nézve, hogy a Kossuth-szobrot hogy lehetne elhelyezni a parlament előtt. (Boross Soma: Intést kaptak felülről!) Ezt a kifejezését a bizottsági tag urnak visszautasítom; mert senki, soha, sem félek, sem a főpolgármester ur felé intést ebben az ügyben nem intézett. Rossz néven veszik, hogy kísérletezések történtek a szobor helyére nézve. De hiszen ez sokkal kisebb jelentőségű emlékművekkel is meg szokott történni. Egy dolog, művészeti szempontból, már is kétségtelenül bebizonyult: az, hogy a Kossuth-szobrot a parlament-épület főhomlokzata elé állítani nem lehet, mert vagy az egyik mű, vagy a másik hatása megy tönkre, sőt valószínűleg mind a kettő. Kéri a tanács javaslatának az elfogadását, azzal, hogy a pályázati időt tűzzék ki négy vagy hat hónapra, azzal, hogy a szobor, a parlament főhomlokzata kivételével, a parlament-épület bármely homlokzata elé állítható.

Az elnök, ezek után fölteszi a kérdést, hogy vajjon elfogadja-e a közgyűlés Kasics Péter halasztó javaslatát. Egyedül Kasics állt föl s többen gúnyosan kiáltották: „Egy”-hangulag!

Elfogadta a közgyűlés a tanács javaslatát, azzal, hogy a pályázat határidejét, október 31-ikéig számítottan, hat hónapig idővel hosszabbítsák el.

Eközben Kasics igerülten kérdezi:

— Mi történt az én indítványommal?
— A közgyűlés mellőzte, — válaszolt a főpolgármester.

— Egyhangulag! — szólt valaki tréfásan. Kasics dühösen ugrott föl s az asztalt verve az öklével, — kiáltotta:

— Mindig így bánnak a nemzeti ügyekkel. Megbecstelenítik a történelmet. Ez ajasság, becsusteleniség!

A főpolgármester haszlatlanul csöngtetett. hiába intette halgatásra Kasicsot, és folytatta dühös kifakadásait s közben öklével verte a padját, majd az előadó asztalát. Kasicsot még a demokratáknak sem sikerült lecsillapítani, akik pedig egészen körülvették.

Közben minden oldalról sürően hangzottak a „Ki vele!” „Ki vele!”-kiáltások, amire Kasics az öklét rázta, kiáltva:

— Szolga nép! Bérencsek!

A főpolgármester, minthogy látta, hogy Kasics egyre jobban felvillag, kénytelen volt az ülést öt percre felfüggeszteni.

Kasics a szünet alatt még fokozottabb módon kelt ki az ellen a hatalom ellen, amely nálunk minden nemzeties irányú mozgalmat el akar fojtani. Végre mégis elcsöndesedett s az ülést folytatni lehetett.

A midőn az elnök az ülést újból megnyitotta, fölkel dr. Altker Ernő tiszti ügyész s indítványozta, hogy Kasicsot vonják keresetbe széksértés miatt, az ügyrend 64. §. alapján, amely az illetőt 200 koronáig terjedhető bírságban marasztaltatja.

Erre ismét nagy zaj tört ki. Egyrészt helyeselték az ügyész indítványát, másrészt ellenézték.

Végre Várossy Vilmos szóhoz jutott s annak adott kifejezést, hogy a széksértés-keresetet ezáltal mellőzni lehet és kell, már csak azért is, nehogy veszedelmes precedenst nyújtson a főváros a vidéki törvényhatóságok hatalmi embereinek a felszólalások elnyomásában. Különbözik meg van róla győződve, hogy Kasics Péter fölháborodása félreértésből eredt. És akiben olyan erős meggyőződések vannak, amikéit életében már oly sokat kockáztatott, az iránt, az erősebb kifakadások esetében is, méltánylatlan lehetünk. Belőle a jogérzet tört ki, ezáltal — megengedi — tulságos erővel. De — ha netalán mondott is valami sértőt — annak jelentékenyebb része az ülés felfüggesztése utánra esik. Hasonló értelemben szólt Plathy György is.

Kasics György állt föl ekkor szólásra.

Végül akarom vetni — ugymond — ennek a jelenetnek. Barátaim fölvilágosították, hogy félreértés van a dologban, amennyiben azt hittem, hogy a szavazás az én indítványomra nem történt meg. Sajnálatomot fejezem ki a történetnek. (Helyeslés.)

Az elnök: Az ügyet ezzel elintéztetnek jelentem ki. (Általános helyeslés.)

Ezek után gyorsan letárgyalták a napirenden levő további tárgyakat.

Az elnök még kellemes nyaralást kívánt a bizottsági tagoknak, amit ezek az ő éltetésével viszonzoztak s ezzel az ülést véget ért.

(*) Színházak átalakítása. A városi színházvizsgáló-bizottság elrendelte, hogy a Magyar Színház eddigi egy ruhatára helyett három építsenek s hogy a kijáratokat kettővel megszorítsák. — A Királyszínházban szintén két új kijárat és a nézőtér padsorai között három új átjáró létesítését rendelte el a bizottság.

(*) A hadügyminiszter kívánsága. A belügyminiszter ma, a közös hadügyminiszter kívánságára, leiratban utasította a fővárost és a többi polgári hatóságokat, hogy az országban levő állami, törvényhatósági és városi közutakon történő változásokról, azok módjáról s általában a közutakra vonatkozó intézkedésekről közvetlenül értesítsék az illetékes hadtestparancsnokságokat. A fővárosi tanács már utasította is a mérnöki hivatalt a rendelet végrehajtására.

(*) Hatósági zárlat kutyákra és macskákra. A fővárosban jelenleg három helyütt van ebzárlat, az I., VI. és VIII-ik kerületben. Most a II-ik kerület előljárósága hirdet e hó végéig tartó zárlatot a kutyákra és macskákra, mert a kerületben veszett macskákra találtak és a kerületi állatorvos éjjelenként valóságos razzákat rendeztet a kóborló állatokra, sőt a szabadon levő macskákat a házak udvarára is összefogóssák, hogy kiirtsák. A zárlat alatt az ebeket otthon megkötnie kell tartani, az után harapás ellen biztos szájköszörrel ellátva, pórzon kell vezetni, a macskákat pedig otthon bezárva kell tartani. A rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedő pénzbírsággal, illetve megfelelő elzárással büntetik.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Fővárosi Nyári Színház. A budai Árnában ma Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház kiváló művésze folytatta vendégszerelését. A *Charlie nénye* című bohózatban lépett föl, oly vidám estét szerezve a jobbparti publikumnak, amilyen már rég nem volt odaát. Rengeteg kacagások közepett adta egy jókedvű oxfordi diák szerepét és a taps, ami megjelenését fogadta, viharosan hangzott föl újra minden jelenete után. Mellette Medgyaszay Vilma, Bera Paula, Bartha és Izsó jeleskedtek és egy kis szerepben előnyösen mutatkoztak be Dinnyési Juliska.

** A Várszínház diszletei. A főváros mérnöki hivatala ma azt javasolta a tanácsnak, hogy a Várszínházban fölhalmozott diszleteket ajándékozzák az Országos Színészegyesület útján a vidéki sziniszárgatóknak. A Várszínház ugyanis az időközönként megtartott selejtezés alkalmával örökli a Nemzeti Színházról és az Operától az egyes darabok fölös diszleteit. Így

a színház nagy készlethez jutott, amely most a vidéki sziniszárgatók birtokába megy át.

** Richter János kintantétele. Az angol király, mint Londonból táviratozzák, Richter Jánost, a magyar származású világhírű karomestert a Viktória-rend negyedik osztályával tüntette ki. Richter 1871-től 1875-ig a budapesti Nemzeti Színház operaelőadásain vezette a zenekart, azután Bécsben volt az udvari opera igazgatója. Ebben a minőségében mondott le a magyar állampolgárságról és osztrák állampolgár lett.

** Magyar művész sikere Párisban. Párisból írják: Julius 3-án döntötték itt el a dal-szerzők római díját a bírák előtt tartott versenyen az akadémián. A pályázók egyike Fleury kisasszony, arra kérte az itt tanulmányutón lévő Beck Vilmost, a magyar királyi Opera tagját, hogy az ő pályaművét adja elő. Beck szívesen tette eleget a zeneszerző kisasszony kérésének és előadásával megszerezte a kisasszonynak a második római díjat. A bírálók lelkesen megtapsolták Becket.

** Szerepátétel. A Királyi Színház *Baryani* Mariskát a Solymosi színésziskola végzettségű növendékek tagjai sorába szerződtette.

** Kis színház. Sziklai Kornél *Kis színházában* napról-napra zsúfolt házak előtt adják a *Csibéket*, Kornai Bertával a címszerepben. Pénteken Sziklai Kornél is föláll, szombat pedig Erdei Sándor a *Nyugalmozott ballerina* című bohóságban. A színház legközelebbi ünnepsége *Urai Dezsőnek Éjjeli támadás* című látványossága lesz.

** Vidéki színészet. Az aradi színházban négy estén vendégszerepelt L. Rózsa Lili, a debreczeni színtársulat kedvelt primadonnája. Az aradiak meleg szeretettel ünnepelték a kitünő művésznőt.

TÖRVÉNYSZÉK

A rákosiak.

— A vasúti sztrájk. —

Budapest, július 6.

A vasutasok részéről ma is súlyos vádakt hangzottak el a törvényszék előtt. A kihallgatott tanuk egyenként azt vallották, hogy a rendőrség brutálisan bántak velük s különösen Bérczi kapitány volt az, aki fenyegetéssel, lármával s olykor pofonnal arra kényszerítette őket, hogy valótlanosságokat mondjanak jegyzőkönyvbe.

Az első tanu Forrai Zsigmond volt ma, az egyik vádlottnak, *Fürbenheim* Miksa rapidíjassnak testvére. Előadja, hogy ő április 19-ikén este kilenc óráig hivatalos szolgálatot teljesített a tett helyétől másfél kilométernyire fekvő őrházánál. Mire odaért, nagy tömeget látott, közöttük számos rendőrt is. Arról, hogy fenyegették volna a lokomotívvezetőt, nem tud.

— Hát mit tud az egész ügyről? — kérdezte az elnök.

— Igazán semmit. Személyesen nem tapasztaltam semmit.

— De ön másként vallott a rendőrségen.

— Ott is csak annyit mondtam. Ha több van a jegyzőkönyvben, azt tudtomon kívül írták bele, különben is *kényszerítve voltam azt vallani, amit ott diktáltak*. Azt mondta a rendőrtisztviselő, hogy vigyázzak, mert hajszál választ el attól, hogy a vádlottak padjára kerüljek.

— Felolvasták ön előtt a jegyzőkönyvet?

— Igen, de sok oly dolog volt abban, amit én egyáltalán nem mondtam.

— Pedig abban igen erős állítások vannak. *Bródy* Ernő: Milyen időtájban hallgatták önt ki a rendőrségen?

— Este tíz órakor, tizenkét órai terhes szolgálat után.

A tanut az ügyész ellenzésére a bíróság megesketi vallomására.

Finta Jenő kiegészítő fekézőt hallgatta ki ezután a bíróság, aki elmondta, hogy április 19-én este nyolc órakor ment ki a rákosi pályaudvarra. Sok embert látott ott egy tömeget, de a vádlottak közül egyikre sem emlékszik.

Az ügyész kérelmére ezután *Vukov József* állomásfőnököt újra kihallgatták.

Az ügyész (Vukovhoz): Milyen károk történtek az állomásán a felszerelési tárgyakban?

— Semmiféle kár nem volt.

Kocsis Károly vonatmálházó tanu a sztrájk kitörése napján este nyolc órakor érkezett vonatával a pályaudvarra, nagy néptömeget látott, de nem ügyelt rájuk.

— A vádlottakat látta a tömegben!

— Nem láttam ott a vádlottak közül egyet sem.

A tanu elmondja ezután, a rendőrkapitány folyton Sarlayról és Turchányról kérdezt. *Vele olyan ártatlan bánt, hogy szólni sem mert.*

A következő tanu Kiss Sándor kocsirendező. Semmiről sem tud, mert az emlékezetes estén kiküldték, hogy javítson meg egy elromlott karjelzőt.

— Mikor kihallgatták a rendőrségen, föllovaszták ön előtt a jegyzőkönyvet?

— Kértem, hogy olvassák föl, de Bérczi kapitány ur azt mondta, hogy semmi közöm a jegyzőkönyvhöz, csak irjam alá, különben lezárt. Kényszerítették a jegyzőkönyv aláírására és megveréssel, lezárással fenyegettek.

Novák Dániel tanu nem tud az esetről semmit, a rendőrség ellen szintén terhelő vallomást tesz.

— Aláírta a jegyzőkönyvet?

— Én ötvenéves ember létemre csak nem hagyom veretni magam. Aláírtam volna én még a halálos ítéletet is.

Dr. Landler védő: Tud ön arról, hogy Pázmányt és Hunyadit pozfokták a rendőrségen?

— Hogyne, hisz kihallatszott a csattanás. Engem vén gazembernek is neveztek.

A tanut megsejtik.

Németh János tanu a vádlottakat ismeri mind, de őket nem látta a tömegben.

Lipóc Benő a sztrájk kitérősekor nem volt jelen s nem hallott semmit. Midőn odaért, a vádlottak közül senki sem volt már jelen.

Az ügyész: Maga, ugy látszik, jól tudja a szerepét.

Dr. Vássonnyi: Az ügyész ur ezen megjegyzése Bérczi kapitány rendszerre. Meg akarja ön is féltetni a tanut?

Az ügyész: Ugy látom, jobb lesz nekem már nem is szólni.

Bruckner József államvasuti hivatalnok, tanu a kérdéses időben az irodában tartózkodott s hogy kik és mikor intették le a vonatot, nem tudja. Elmondja, hogy őt, ki katonatiszt, Bérczi kapitány letartóztatta s kénytelen volt e miatt Bérczi ellen följelentést tenni.

Dr. Landler védő: Menersdorfer József és Muray József vádlott vonatvezetőkről tudja-e, hogy ők egész éjjel a sztrájk dacára munkában voltak?

Igen, még reggel is rendelkezésemre állfóztak egy mozdonyt.

Az ügyész: Önt fenyegették?

— Igen, kényszerítették a karszalag letételére.

Dr. Vássonnyi védő: Farbenheim ott volt a pályaudvaron?

— Ott volt reggelig és rendelkezésemre állt.

Az elnök ezután felfüggesztette a tárgyalást. Szünet után Pollányi Miklós raktárfelügyelő-gyakornok tanu kihallgatása következett. Zavarjáról vagy egyéb kártevésről közvetlen tudomása nincs.

Bakos János villanykezelő lényegtelen dolgokat vall. Pusztai József mozdonyfűtő semmit sem tud az egész ügyről. Varga Miklós mozdonyvezető a nyugoti pályaudvaron volt a kérdéses estén. Ludwig elnök-igazgatóval akart Rákosra menni, de az ő mozdonya már el volt rontva s figyelmeztette is az elnököt az esetleges veszélyre. Így aztán az elnök nem ment ki Rákosra.

Halmi János MÁV. ellenőr Rákospalotán volt, midőn a sztrájk kiütött. Odament egy mozdonyval s a sötétített pályán lassan végighaladt s utközben meg is álltak, mert leintették.

— Veszélyesnek tartotta ön a sötétben való utazást?

— Bizony előggé. Szívesen én sem mentem be, de kötelességem volt.

Dr. Vássonnyi védő konstatálja, hogy a MÁV. szolgálati szabályzatai szerint addig, míg a mozdonyvezető gépén van, kizárólag ő maga rendelkezik a vonat biztonságát illetőleg, mert őt a teljes felelősség terheli.

Almás Endre fűtő a következő tanu. Muray vonatvezető mellett volt. Hallotta, hogy Tervey főfelügyelő azt mondta Muraynak: „Vigye be a vonatát Pestre“, mire ez annyit mondott: „Nem tehetem“. A tömeg folyton fenyegette.

Kleinhaut Salamon tanu vonatkísérő-lakatos látta a rákosi pályaudvaron a nagy tömeget, ő maga is köztük volt. Kiabáltak össze-visza, de hogy ki, azt nem tudja.

A védelem kérésére újból Tervey főellenőrt hallgatták ki.

Dr. Vássonnyi: Tud-e arról, hogy a mozdonyvezetők közül többen megtagadták a szolgálatot?

— Igen, majdnem valamennyien.

— És csak éppen ezt a kettőt vonják felelőségre?

— Ja, kérem, ez az ő pechjük! (Nagy mozgás.)

— Köszönöm, csak azt akartam tudni. Tehát nem bűnösök, csak pechjük van!

Ezután a tárgyalást holnap délelőtre halasztotta az elnök.

Nyitlér.

Legelegánsabb uri ruhákat

legdivatosabb kiállításban, valamint előnyös ruberletet ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA

es. és kir. udvari szállító

Budapest, IV. kerület Váci-utca 35. szám.

Dadogást és minden beszédhibát kezesség * mellett sikeresen gyógyít *
SOLT LAJOS
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 20. SZ.
Felvétel naponta 12—1-gig. Ismertető bérmentesen és ingyen.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Fürdőhely: április 24-től október 15-gig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Kuropalkin jelentése.

Pétervár, július 6.

Liaojangból jelentik az orosz távirati ügynökségnek: A japánok megkísérelték hadseregünk mindkét szárnyának körüljárását, de kénytelenek voltak e tervüket felfoldni. *Kuropalkinnak* sikerült ugyanis néhány ügyes harci művelettel az ellenes csapatokat külön-külön megtámadni, úgy hogy a japánok kénytelenek voltak a fenyegetett veszély elkerülése végett szárnyaikat kelet és dél felé visszavonni.

SPORT

.. **Karlsbadi versenyeik.** Silány program és gyenge nevezések jellemzik a karlsbadi meeting holnapi, harmadik napját is. Csaknem mindennap ugyanaz a néhány telivér szerepel a nevezettek között, melyek már futottak s így sportszempontról is teljesen jelentéktelenek a karlsbadi mérkőzések. A holnapi napon némi érdeklődésre tarthat számot a Stadtpark-díj, de ebben is a legjobb esetben négy ló fog a start-hoz állani. A Springer-istálló küldőjének nem lesz nehéz dolga a díjat megszerezni, helyre Pergolat várjuk. Az egyes futamokra a következőket jelöljük:

- I. Phonola—Gondolat.
- II. Deli—Lagosta.
- III. Bogár—Tízi.
- IV. Springer-ist.—Fergola.
- V. Mantner-ist.—Kallauer.
- VI. Vergissmeinnicht—Judith.

TÁVIRATOK

A karthauziak milliói.

Páris, július 6. A karthauzi-ügyben kiküldött vizsgáló-bizottság Colint, Algir képviselőjét bízta meg az előadói tiszttel. Masurad feljegyzéseinek megvizsgálása azt eredményezte, hogy ő a Cendretől megjelölt időben, amidőn állítólag a karthauziaknál volt, távol volt. Kijelentette, hogy mindent meg fog tenni az igazság kiderítésére és kész a karthauzi priort felkeresni, ha odakiséri. A bizottság elhatározta a vitának holnapra való elnapolását, mire az ülést berekesztették. Azt beszélük, hogy a bizottság tagjai egyhangulag elismerték, hogy

Combes Emilt és Edgart teljesen ki kell hagyni a dologból. Colin előadót megbízták, hogy fejezze ki a felett való sajnálkozását, hogy a miniszterelnök azt hitte, hogy a kamarában vesztegetési kísérletről kellett beszélnie, miután a tanuvallomások azt eredményezték, hogy a Combes Edgarnál tett lépésnek ez a jellege nem lehet.

Kolerajárvány.

Teheran, július 6. A kolera a Hamadamból vezető ut mentén fekvő különböző községekben is fellépett. A rest-teherani vasuti vonal igazgatósága egészségügyi intézkedéseket tett. Az orosz konzul vesztegárallomás felállítását követelte Kasvinban egy orosz orvos felügyelete alatt, valamint felhatalmazást arra, hogy egy orosz orvost küldjenek Restbe.

Kémkedéssel vádolva.

Lipőse, július 6. A birodalmi törvény-szék egyesített második és harmadik büntetőtanácsa előtt ma kezdtek a kémkedés miatt vád alá helyezett ückingeni Davot Gyula lakatos perének tárgyalását. A vád szerint Davot Didenhofen erősségének nyolc fényképes felvételét adta ki a francia kormánynak, amit Davot tagad.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, július 6. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladottat buza tiszavidéki 78—81 kg. 9.50—10.— K.; bányági 76—79 kg. 9.05—9.50 K.; mosoni és győri 76—78 kg. 9.05—9.35 K.; tót felvidéki 75—78 kg. 8.90—9.20 K. Rozs: tót felvidéki 72—74 kg. 6.70—6.95 K.; különféle magyar 71—73 kg. 6.40—6.60 K., pestmegyei 72—74 kg. 6.65—6.85 K.; osztrák 71—74 kg. 6.65—6.85 korona. — Arpa: 6.25—6.50 K. és 5.75—6.10 K.; tengeri: 5.52—5.75 K. Magyar zab 6.15—6.80 K. és válogatott 7.50 korona.

Bécs, július 6. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.25. Magyar hitelrészvény 751.—. Bécsi bankkegyesület 279.50. Union-bank 512.75. Länderbank 516.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 427.—. Déli vasut 81.50. Elbavölgyi vasut 428.—. Készaknyugati vasut-részvény —. Dohányrészvény 348.50. Rimamurányi vasmű 494.—. Alpesi bányarészvény 426.25. Májusi járadék —. Magyar koronajáradék 99.40. Osztrák koronajáradék 97.05. Lombard —. Török sorsjegyek 130.—. Német birodalmi márka 117.38—117.36. Napoleon d'or 19.01. Szilárd.

Frankfurt, július 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvény 202.35. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 17.46. Német bank 220.—. Disconto —. Drezdai bank —. Berlii kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni —. Harpeni 197.70. Laura-kohó —. Olaszjáradék —. Ilibernia —. Az irányzat szilárd.

Berlin, július 5. (Ésti forgalom.) 49/0-os magyar aranyjáradék —. Magyar koronajáradék 97.60. Osztrák hitelrészvény 202.—. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Déli vasut 17.25. Készaknyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Osztrák bankjegy készpénz —. Bulstiohadi —. Orosz bankjegy 216.05. (Ultimo.) Lombard —.

New-York, július 6. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.75 (10.60). Juliusra 10.18 (10.07). Okt.-ra 10.39 (10.29). New-Orleansban helyben 11.9/16 (11.9/16). — Petróleum: Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57). — Zsír: Western steam 7.40 (7.40). Behre és Brothers 7.25 (7.25). — Tengeri iránzata szilárd. — Juliusra 54.1/8 (53.3/4). — Okt.-ra 54.1/2 (54.1/8). — Dec.-re — (—). — Buza iránzata szilárd. — Páros 63/1 helyben 108.1/2 (108.1/2). — Juliusra 93.— (91.3/4). Szeptemberre 87.1/2 (86.3/4). — Dec.-re 86.7/8 (86.3/4). — Májusra — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 7.1/4 (7.1/4). — Juliusra 5.85 (5.75). Szept.-ra 6.20 (6.20). — Liszt: Spring Wheat clears 3.85 (3.85). — Cukor: 3.7/16 — (—). — 3.7/16. — Ón: 25.60—25.80 (25.65—26.—). — Réz: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, július 6. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. Jul.-ra 88.1/4 (87.3/4). Szept.-re 83.1/8 (82.3/4). — Tengeri iránzata szilárd. — Juliusra 47.3/4 (48.1/8). — Zsír: Juliusra 7.05 (7.15). Szept.-re 7.17 (7.27). — Szalonna short clear 7.37 (7.37). — Sertéshús: Juliusra 11.85 (12.07). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

REGÉNY

TIKKASZTÓ NAPOK

— ELBESZÉLÉS —

(10)

Nem, éreztem a sötétben, hogy rám néz. Kell valamit mondanom.

— Egy kicsit sőtáltam — kezdtem szorongva — olyan fülledt volt odabenn.

Semmit sem felelt.

— Talán nem érzed jól magadat? — folytattam habozva: — Tehetek... érted... valamit?...

A felhők elvonultak a hold előtt, némi világosságot rezegett át az ágakon, rácsatt az üllő alak fejére, megvilágította a bajuszát, ajkának sötét vonalait, amely kissé ferdére húzódva tartózkodva mosolygott.

Tréfál? Udvariasan nekem is vele kell nevetnem? — gondoltam magamban. — Mert olyan meleg volt — folytattam akadozva, fenhangon.

A sötétség megint elborította a néma alakot. Egy fának támaszkodtam. A térdem reszketett.

— Oda kell mennem hozzá — mondottam magamban, de nem tudtam megenni.

A könnyedén magába sűppedt alakon valami idegenszerű, valami kimondhatatlan valami ömlött el. Nem hagyhattam el, de ott állani úgy, az valami rettenetes volt.

Margus befordult a sarkon. Amikor látta, hogy valaki áll ott, habozott.

— Margus — kiáltottam rá. — Margus... nézd... ő... ő... nem beszél... nem tudom...

— Alszik — mondotta. — Ah nem... én... én nem tudom, alszik-e.

Odament hozzá.

— Méltóságos ur... — szólította, aztán megfogta, kiegyenesítette, hátával a fatörzshöz támaszkodta, erőteljes, kiméletlen kézzel, mint ahogy valami tárgyat állítanak fel. A mohra valami fényes szerszám hullott és egy kővön meg is csendült.

A kis aranyfecske volt.

— Meghalt — mondta Margus.

Odajött hozzám, sóhajtott, és így szólt:

— Ah istenkém! A szegény ur, az sem akart már semmit.

Hallgattam. Meghalt... igen, ez volt az, ami olyan idegenül hatott rám.

— Ide kell hívni az embereket — folytatta Margus. — Ilyen szerencsétlenség. Csak nem marad egyedül itt mellette.

— De! — feleltem. — Maradok. Csak menj.

Margus elment. Síváren lestem lépteit, amelyek távoztak, csak amikor elhangzottak, jutottam tudatára annak, hogy egyedül vagyok a halottal. A kemény arc, a magas komlókkel, amely a holdvilágban fégyradtan fénylett, még mindig mosolygott, felszegül, tartózkodva, a szeme le volt hunyva, a hosszú szempillák sötét árnyékba borították a szemhéjat.

Hanem amikor a hold elsötétedett, úgy tettszett nekem, mintha az alak körvonalai meglevelednek volna, éreztem megint, hogy rám nézett.

Elviselhetlenül feszült várakozás és figyelés támadt fel bennem; akárcsak az ellenséggel szemben. A fatörzs mellett, amelyhez támaszkodtam, lesiklottam, ott kuporogtam a földön és szememet a tenyeremmel elfedtem. Annak, aki ott ült velem szemben, semmi köze nem volt ahhoz, akit ismertem; valami alattomos, fenyegető volt körülöttem, valami, ami a borzalmat, amely rajta ült, ellenem kibaszta és ezen nevetett.

Nem tudom, mennyi ideig ültünk ott szemben egymással, végre hangokat hallottam. Emberek jöttek lámpásokkal.

Felálltam, parancsokat osztogattam, nyugodt voltam.

XI.

Odaát a teremben ravatalozták fel. A szoba tele volt élénk reggeli napfényvel és ünnepie-

séggel. Jödeje ültem már szobámban és néztem, hogyan nyüzsgögnök a falevelek árnyai a padlón. A szomszédságból néha-néha áthallottam a cseledek auttogását. Nem jártak át azon a szobán, amelyben én voltam, de ha kikerülhetetlen volt, akkor lábujjhegyen jártak és kimélettel elfordították fejüket. Nem skartak zavarni a fájdalomban.

Ezt a fájdalmat őriztem én az egész idő alatt. Megtűvesztett. Különös, félelmetes dolgokat áltem át, tehát nagy volt a fájdalom. Hittem, hogy annak valami erősnök kell lennie, ami lever, szép, panaszos szavakkal, forró, szenvedélyes érzésekkel tölt el bennünket. Nem esett-e már meg, hogy azok, akik valami borzasztót éltek át, soha többé nem tudtak nevetni?

Most pedig ott ültem és csekély, mindennapi dolgokra gondoltam. Ha gondolataim a történetekhez tértek vissza, akkor testi kényelmetlenséget éreztem, fáztam. A képektől, amelyek megjelentek előttem, visszarindtam, minden tiltakozott bennem ellenük. Mire valók azok? Mindez nem volt az én életem. Ezt nem kellett átélnem, félretolhattam. Nem tartozik én rá.

És gondolataim visszavertek megint az élet eseményeihez, családom küszöbön lévő megérkezéséhez, a temetéshez és az emberekhez, akik el fognak, a fekete krepphez, amelyet a városból fognak, a fekete kreppre, amelyet a városból hoztak és amelyet Konrád varr majd a kabátom ujjár. Jól tudtam, hogy át kellene mennem a halotthoz, ezt elvárták tőlem. De huztam-halasztottam a dolgot. Itt, a napsugaras eszdben olyan kellemes volt, olyan vigasztaló volt, kifülni a gazdasági élet otthonias neszeire, a kert szongására. Caudálkoztam azon, hogy nem sirtam. Ha valakinek az apja meghal, akkor ugye sirni szoktak?

De én nem tudtam sirni.

Az öreg pástor eljött, hogy kifejezze előttem a részvétét. Összekulcsolta a kezét a valamit beszélt apátlan árvákról. És megindított. Aztán azt mondta, hogy én leszek majd az ő új urak, ennek örültem, az egy kis melegséget öntött a szívembe. De szomorúan intettem a kezemmel.

Eljött a pap. Tejfőhöz hajától övezett arca bánatos és zavart volt. Megveregette a vállamat, aztán rideg sorsról beszélt, amelyet isten az én vállaimra mért, aztán előállt az ő kimeríthetetlen vizasztalásaival.

— A boldogult nagyon nemes ember volt — fejezte be. — Mindnyáján tévedünk. Az örök irgalmasság fölötté áll a mi véges értelmünknek.

Utána jött az orvos. Az ő tulságosan erős hangja az idegemig hatott. Jelentőségteljesen rázta meg a kezemet.

— Nagy szerencsétlenség — mondotta — a morium, az nem enged ki karmaiból az embert. A boldogult szíve nem volt egészen rendben. A szerencsétlenség így könnyen megosik.

Bizonnyalannul és sietve beszélt, mintha hamarosan el szeretne szabadulni.

— Hát ő is tudja — gondoltam magamban — mi pedig komédiásunk. Hanem a boldogult megdicsérné azt. Azt mondana rá, hogy es már sauralom.

Amikor mind elmentek már, elhatároztam, hogy átmegek a halotthoz. Meg kellett lennie. Az volt az érzésem, mintha ott feküdnék a szomszédban és várná. Sohasem voltam még együtt halottal, mert az elmúlt éjszaka az a história nem volt esemény, az csak gonosz álom volt. Amikor beléptem a szobába, ahol a ravatalon feküdt, az első érzésem ez volt:

— Ó, ez nem borzalmas!

Konrád is ott volt. Még igazított egyetmást urának a rubáján. A keszmet is összekulcsoltam, a fejemet lehajtottam és úgy álltam ott, mintha imádkoztam volna. Amikor már úgy véltam, hogy elég ideig tartott, felállottam.

Ott feküdt a halott megnyultan, fekete ünnep-lőjében, virágok közepette. Arca visszárga volt, vonásai rendkívül élesek, nagyon gögösek és nyugodtak. Az ajak finom kékes vonala még mindig félre volt húzódva, abba a tartózkodó mosolyba. Hűvös ünnepesség ömlött el az egészen. És a csöndes, fekete alak körül a kései nyár tarka virágai; gorgina-koszorúk, akárcsak borpíros bár-

sonyból valók, gladiolák, szinte vörös lángok bok-rétái, nagy rózsák és tubarózsák, egész tömeg tubarózsá, amely nehéz, tikkasztó illatával egészen betöltötte a termet. Konrád oldalvást nézett engem. Vajjon azon csudálkozott-e, hogy nem sirtam? Arcom elé emeltem a kezemet. Akkor halkán kiment.

Nem. Nem sirtam. Hanem azon ámultam, hogy a halott annyira nem volt borzalmas, hogy ünnepies és békés látványnak kinálkozott. Oda tudtam ülni és figyelmesen, szinte kíváncsian nézegettem s a nehé, hűvös nyugalmat, amely körülvette, hagytam magamra áradni. Milyen megfontoltan feküdt ott; titokzatosan, mint az életben, tartózkodó, gögös mosolyával.

— Tudni kell, mikor van készen a ház — hangzott a fölémben.

Most megértettem. Ezt akarta. De ellenmondás és ellenszenv támadt bennem e tanítás ellen, mint akkor, amikor az öreg török tanításait adta elő vagy pedig a jó modorról beszélt. Ó nem, azt nem! Az nem nekem való! Mindaz, ami bennem élet után sóvárgott, fellázadt a titokzatos nyugalom ellen. Ugy éreztem, mintha a halott az ő csöndes mosolyával velem és az étellel igazságtalanul akarna banni. Ő ezt akarta, de én... én nem akartam ezt, sokáig nem akartam még. Nekem nem kellett meghalnom, én a halált szenvedélyesen visszautasítottam. Szenvedni akarok, szerencsétlen akarok lenni... mindent akarok, csak nem akarok így feküdni némán és hidegen!

Felálltam és sietve kimentem a szobából, vissza sem fordulva.

Ugy tettszett nekem, mintha a napfény a szomszédszobában melegebb s aranyosabb lett volna, mint ott benn. Az ablakhoz mentem, mélyen kihajoltam, beszivtam a kert meleg édes illatát. Nagy halálfejes pillangók és admirálisok repkedtek a rezedaágy felett, mintha szárnyukat a kintpor lehurta volna. Tűvoibok egy paraszt szántott a halmon, kedves, fekete alakoska, az élénk kék ég hátterében. Beszédnek és más hangoknak a saja jött arrafelé. A ribizkebokrok mögött valaki nevetett. Az élet megint élénk volt és derűs; melegen és lágyan vett körül és mindent feloldott bennem, ami a szívemet nyomta. Most sajnáltam azt a csöndes, ünnepies embert ott benn, amiért mindebben már nem lehet része, aki mindebből ki van zárva.

Sirnom kellett.

Edsa, a kisbéres ment el lenn az ablak előtt. Félénken nézett fel rám. Jó, hogy sirni látott, mert csak az a fiu, aki nem tud sirni az apjáért.

— Vége. —

Napirend.

Napló: Csütörtök, július 7. — Római katedrális: VIII. óra. — Protestáns: Vilmos. — Görög-ortodox (Junius 24.): Keresztelő János sz. — Zsidó: Thamusz 24. — Nap kél: 3 óra 55 percek. — Nyugszik: 7 óra 41 percek. — Hold kél: 12 óra 40 percek. — Nyugszik: 1 óra 30 percek délután.

A követségügyi miniszter fogad 4 órakor. A homelelelmű miniszter fogad 4 óratól 5 óráig. Tanszerállítás az iparszakokban, nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér. Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művelési szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Állattár nyitva 9 óratól délután 1 óráig. A könyvtár történelmi és irodalom-történelmi kiállításra megtekinthető 1 korona díj mellett 9 óratól délután 1 óráig. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 óratól délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Nővénytár (Báthory-utca 1.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 óratól délután 1 óráig. A többi tárak megtekinthetők 9—1 óra között 1 korona belépődíj mellett.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 óratól 1 óráig.

Iparművelési múzeum nyitva 9—1 óráig.

Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig.

Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépődíj nines.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Académiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár zárva.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, nyitva reggel 8 óratól este 6-ig.

Az aquinumi ásatások és múzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endre. Helyiérdekű vasút a Pálffy-térről.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG

Az olasz borvám. A bécsi sajtóban tegnap az a hír látott napvilágot, hogy az Olaszországgal való megegyezés nehézségeit előre láthatólag úgy hárítják el, hogy bizonyos mennyiségű bort háziasítási célokra vámkedvezményrel beengednek a magyar-osztrák közös vámterületre. Az olasz szerződés dolgában miután az olasz értesüléseket közlő korneburgi Weinlaube értelemre való vonatkozólag illetékes forrásból szerzett értesülése alapján jelenti, hogy ez minden alapot nélkülöz, nem egyéb tendenciózus híresztelésnél, amilyen már nem egyszer megjelent egy a magyar mint osztrák sajtóban.

A takarmányhiány. A földművelésügyi miniszter *Védekezés a takarmányhiány ellen* című füzetben felhívja a gazdaközönség figyelmét az idei gyenge takarmány termés esetleg káros következményeire s ennek megelőzése végett olyan növények közbeszurt termelését ajánlja, amelyek árba vetve még ősszel vagy később vetve kora tavasszal adnak termést s így a zöldtakarmányozás kinyújtását vagy a zöldtakarmányozás korai megkezdését, valamint a téli takarmány pótlását teszik lehetővé. A füzetet a földművelésügyi minisztérium kiadóhivatala mindenkinek díjtalanul megküldi, aki azért egyszerű levelezőlapon odafordul.

A soproni bank csődje. A soproni vagonbuktató építő- és földhitelbank csődválasztmánya megállapította a tömeg második felosztásának tervezetét, melyet már a törvényszék is jóváhagyott. E szerint a 10 százalékos telt első felosztás után fennmaradt követelések 2 1/2 százaléka, összesen 158.038 korona fog visszafizettni, míg 18.461 korona, mely peres követelésekre esik, bírói letétbe kerül. A harmadik felosztás, amely a legjobb esetben a követeléseknek szintén csak csekély hányadát fogja tenni, a perek befejezte után következik.

A kecskeméti gyümölcskiállítás. Tallián Béla földművelésügyi miniszter holnap reggel Molnár István gyümölcsészi és fatenyésztési miniszteri biztos és több képviselő kíséretében Kecskemétre megy, az ottani gyümölcsészi kiállítás megtekintésére. A miniszter, aki ez alkalomból több mezőgazdasági intézményt meglátogat, pénteken visszatér Budapestre.

Gyapjuárverés. Az idei gyapjuárverés első napján a rendes vevők majdnem teljes számban jelentek meg és a normális szükségletnek megfelelő vételkérddel vettek részt a versenyben. Bár a tényleges ár alap a tavalyi júliusi aukcióval szemben nem változott, mégis csaknem 5 százalékkal magasabb árak voltak, mert az idei gyapjuk belső értéke szárazságok következtében magasabb. 4966 zsákból 3500 elkelt, ami tekintélyes forgalomnak mondható.

A Honi Vpár júliusi száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A vezérei kettő a lap társszerkesztője, Gyárfás Oszkár irta. Gazdag hírovtat zárja be a szépen kiállított lapot.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Változatlan üzletmenetről szólhat a jelentésünk. Nagyobb hozatalok ma is csak gyümölcsfélékben voltak. Részleteiben a következőleg alakult az üzlet: *Husfélék:* vidéki marhas húsa eleje 80—90, hátulja 90—106 korona 100 kilónként. Lehuzott sertés húsa szalonnával 112—120, sertések szalonnával 110—114 fillér. — *Vadfélék:* Ózek kilója 160—180 sarvasé 80—84, vaddisznóé 70—90 fillér kilónként. — *Tojásban* kielégítő az üzlet, a vételkérdd jó, ma I. rendű friss telt árú 59—60 koronát jegyzett eredeti ládánként. — *Tejtermékek:* I. r. szövetkezeti-teavaj 170—190, jó, friss főzővaj 140—150, jó, friss tehéntúró 12—16 fillér kilónként. Tejfel kilója 50—60 fillér. — *Élelmiszer:* Rántani való csirke 120—150, sütni való 1.50—2.20, tyúk 2.20—2.50, kacska 2.40—3.60, lud 3.60—4.60 korona páronként. — *Gyümölcsfélékben* élénk és mozgalmas az üzlet, a hozatalok nagyok, különösen kajszinbarackban. Ma kajszinbarack 10—20, őszi barack 50—70, meggy 12—30, cseresznye 20—32, ribizke 12—16 fillér kilónként. — *Új burgonya:* Fejlett egészséges rózsaburgonyáért 6.—, ugyanilyen sárga 8 koronát jegyzett 100 kilónként.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — *Bécsben* az irányzat gyengébb. A kontingentált készárú 46.40 korona pénzben, 46.80 korona áruban.

Sertés-konzumvásár jelentése. (A székesfővárosi sertésvásár és közbizottság intézősége.) Július 6-án. Főhajtás összege 732 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan

maradvány — darab sertés, — darab süldő, összesen 732 darab sertés, — darab süldő. Eladatott 732 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány — darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlan. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsértés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül — K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül —96 fillérig, fiatal közep 220—300 kilogrammig 90—96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 86—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussértés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig 84 — fillérig, süldő —94 fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élőszuliban értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 6.

Eleinte 5 fillérrel magasabb, később partott árakon 41.000 métermássa buza került a forgalomba.

Rozs és zab jegyzése változatlan maradt. Tengeriben nyugodt volt az irányzat.

Felmondott 7000 métermássa tengeri július 11-én leendő átvételre.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79.8 k. 9 K. 40 f., 150 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 150 mm. 79.8 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 9 K. 40 f., 200 mm. 80 k., 9 K. 40 f., 5100 mm. 80.5 k. 9 K. 22 1/2 f., 500 mm. 79.5 k. 9 K. 22 1/2 f., 800 mm. 80 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 25 f., 1100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 9 K. 40 f., 800 mm. 80 k. 9 K. 40 f., 1400 mm. 79.7 k. 9 K. 30 f., 750 mm. 79.5 k. 9 K. 30 f., 2550 mm. 81 k. 9 K. 30 f., 1500 mm. 79.5 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79.5 k. 9 K. 35 f., 500 mm. 80 k. 9 K. 27 1/2 f., 400 mm. 70 k. 9 K. 22 1/2 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 1100 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 79.5 k. 9 K. 30 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 32 1/2 f., 500 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79.3 k. 9 K. 35 f., 3030 mm. 78.8 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 78.5 k. 9 K. 27 1/2 f., 100 mm. 78.3 k. 9 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 20 f., 180 mm. 78 k. 9 K. 180 f., 520 mm. 77.3 k. 9 K. 10 f., 4800 mm. 77.5 k. 9 K. 15 f., 400 mm. 77.5 k. 9 K. 10 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 55 f.

Fehérmegyei: 1000 mm. 76.8 k. 8 K. 95 f. *Pestmegyevidéki:* 2200 mm. 77 k. 9 K. 10 fillér.

Tolnai: 1640 mm. 77.5 k. 8 K. 95 f. *Bánati:* 500 mm. 77 k. 8 K. 70 f. *Ó-Bécsi:* 2000 mm. 77 k. 9 K. 18 1/2 f. *Dunai:* 1040 mm. 77 k. 8 K. 75 f., 1100 mm. 76 k. 8 K. 80 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 1100 mm. 6 K. 35 f., paritásra.
Zab: 100 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 05 f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 25 f., 250 mm. 5 K. 22 f. waggonról szállítva.

Készpénzfizetés mellett.
 A készárú hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.65	8.90	79	9.05	9.30
"	77	8.80	9.00	80	9.10	9.35
"	78	8.95	9.05	81	9.20	9.30
Fehérmegyei	76	8.55	8.80	79	8.95	9.10
"	77	8.70	8.90	80	9.05	9.15
"	78	8.75	8.95	81	9.05	9.15
Pestvidéki	76	8.55	8.80	79	8.95	9.10
"	77	8.70	8.90	80	9.05	9.15
"	78	8.75	8.95	81	9.15	9.25
Bánási	76	8.45	8.65	79	8.75	8.90
"	77	8.55	8.75	80	8.85	8.95
"	78	8.65	8.85	81	8.95	9.05
Bácskai	76	8.65	8.90	79	9.00	9.15
"	77	8.80	9.00	80	9.10	9.20
"	78	8.85	9.10	81	9.20	9.30
Szerb	76	8.50	8.75	79	8.85	9.00

Egyéb gabonafélék		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Buza	uj elsőrendű	—	—
"	középmínőségű	—	—
Árpa	takaránnyárú, I. r.	6.20	6.45
"	másodrendű	5.95	6.20
Kéles	—	5.00	5.80
Zab	elsőrendű	6.00	6.15
"	középmínőségű	5.80	5.95
Tengeri	elsőrendű	—	—
"	beleföldi	5.25	5.35
"	ó fehé	—	—
"	román vagy bolgár	—	—
"	cinquintin	—	—
Repece	káposzta	10.00	10.25

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza	8.94—8.95—8.86—8.89
Aprilisi buza (1905)	9.19—9.17
Októberi rozs	6.60—6.55—6.56
Júliusi tengeri	5.19—5.20—5.18
Augusztusi tengeri	5.32—5.30
Májusi tengeri (1905)	5.58—5.60—5.58
Októberi zab	6.19—6.14—6.17
Repece augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárak állapotok meg hivatalosan a tözsde:

Októberi buza	8.88—8.89
Októberi rozs	6.56—6.57
Júliusi tengeri	5.19—5.20
Augusztusi tengeri	5.31—5.32
Májusi tengeri (1905)	5.58—5.59
Októberi zab	6.16—6.17
Repece augusztusra	10.25—10.35

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	8.87—8.88
Októberi rozs	6.56—6.57
Októberi zab	6.16—6.17
Júliusi tengeri	5.32—5.33
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.59—5.60

A budapesti értéktözsde.

Magasabb külföldi jegyzésekre és az egyes vasutak kedvező bevételi kimutatása következtében szilárd volt az irányzat és a nemzetközi értékek javultak. Különösen Osztrák-magyar államvasut-részvények élénkültek és kedvező hangulattal zárultak. Délben jobb külföldi hírekre szilárd maradt az irányzat. A forgalom azonban csekély volt. Valuta és ércárú változatlan.

A helyi értékek piacán csendes volt a hangulat.

Értéktözsde. Szilárd. Osztrák hitelrészvény 642.75—643—50. Magyar hitelrészvény 752.50—752.75. Osztrák magyar államvasut 635.50—637.50. Rimamurányi vasmű r. 492.75—494 korona.

Déli tözsde. Szilárd. Osztrák Hitelrészvény 643.—. Magyar hitelrészvény 752.—752.25. Osztrák-magyar államvasut 637.50—638.—. Rimamurányi vasmű 494.25—494.75. Városi villamos vasut 330.50—331.—. Magyar korona-járadék 97.20 korona.

A helyi értékek piaca Nyugodt. Kötetett: Flsó Magyar Általános Biztosító Részvénytársaság 8270.—. Fegyver- és gépgyár-részvénytársaság 312—316 korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 14—16 korona.

Utótözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 642.50. Osztrák-magyar államvasut 637.50. Salgótarjáni 540.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.				
a) Magyar Államadósság.				
Pénz	Ár	Pénz	Ár	
Aranyj. med.	118.25	1870. áll.ny.-k.	—	
Jul.-ra	97.15	200 K.-ás	207.—	
Koronajárdeák	97.15	Magy. földt.	98.50	
Koronaj. utim.	97.15	Korv.-szl. jel.	98.—	
Koronaj. 8 1/2%	82.—	Öföld. kötv.	98.—	
Vaskapu-köl.	82.—	Tiszlai nyer.-kölcs. 200 K.	162.—	
b) Osztrák Államadósság.				
Koronaj. máj.	99.—	Papírj. tob.	—	
—20V.....	99.—	aug.	99.75	
		Koronaj.	99.—	
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.				
Budapest főv.	96.—	Temes-Bóga-társulat 4%	98.—	
1897. 4%köl.	96.—		98.—	
Bankok.				
Angol-osztrák bank	279.—	M. Jeliz. hitelb. Ugyanas jul. med.	—	
Élső magyar iparbank	335.—	M. keresk. r.-t.	570.—	
Pümei hitelb.	136.—	M. Iesteb. bank	575.—	
Haza bank	310.—	Ugy. jul. med.	449.50	
Hermes m. Áll. váltóüzl. r.-t.	240.—	M. tkp. közp. jelzálogb.	1060.—	
Magyar hitelb.	—	Osztr. hitelb.	—	
Ugyanas jul.	—	Ugy. jul. uti.	642.75	
Med.	752.25	Osztr.-magy. b.	1615.—	
M. agr. és járb.	450.—	Pesti m. kereskedelmi bank	2760.—	
		Osztlajszj. r.-t.	1800.—	
Közlekedési vállalatok részvényei.				
„Adria“ tengh.	468.—	470.—	Epest-Ujpest-rákosp. vill.	170.—
Epesti közuti vaspálya 5%	—	—	Déli vasut	—
Ugy. jul. med.	571.—	571.50	Ugy. jul. uti.	80.—
Epesti közuti v. élv. jegy	350.—	360.—	Dunagőzbajoz.	850.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	330.50	331.50	Osztr.-magyar államvasut.	—
Bpesti vill. városi vasut	—	—	Ugy. jul.-ra	637.75
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—		638.20

Külföldi vállalatok részvényei.

Table with columns for company names (e.g., Hungaria, Kőbányai polg.), share values, and exchange rates.

Bányák és téglagyárak.

Table listing mining and brick works (e.g., Felsőm. bányák, Istv. tég. gy.) and their respective share values.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks (e.g., Belvárosi, Bpesti III. ker.) and their financial data.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies (e.g., Bécsi biztosító, Bécsi élet- és járadékbizt.) and their details.

Malmok.

Table listing mills (e.g., Concordia, Első budapesti) and their share values.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table listing iron works and machine factories (e.g., Első m. vasd., Gépgyár) and their share values.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (e.g., Baszika, Ugy. o. felülb.) and their values.

Fémzenek.

Table listing metal coins (e.g., M. vagy osztr. arany vert) and their values.

csökkentek. Prágai vasmű 2170, Brüxi kőszén 631. A magánkamattal 27/8%.

Bécs, július 6. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 118.40. Magyar koronajárdék 97.05. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.75. 4% magyar földterhermentesítő kötvény 97.60. Magyar hitelbank-részvény 750.50. Magyar nyeresémi-kölcsönösorsjegy 206.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Rimamurányi vasútrészvény 493.50. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —. Magyar vasúti kölcsön esztiben —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank —. Adria hajózási r. t. 472.—

Bécs, július 6. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2% papírjárdék 99.40. 4-2% ezüstjárdék 99.30—99.95. 4% osztrák aranyjárdék 118.40. Osztrák koronajárdék 99.35. 1860. sorsjegy 152.—. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 466.—. Osztrák hitel-részvény 642.—. Angol-osztrák bank —. Unionbank 515.—. Bécsi bank egyesület 612.50. Osztrák Länderbank 426.50. Osztrák-magyar bank 1625.—. Osztrák-magyar államvasút 637.25. Déli vasút 80.75. Elbevelgyi vasút 423.—. Dunagőzhajózási társaság 851.—. Alpezi részvény 425.25. Dohányrészeség 347.50. 20 frankos arany 19.01. Cs. kir. arany (vert) 11.32. Londoni váltóár 239.40. Német bankváltók 117.33. Lípót-kohó 358.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 680.—. Török sorsjegyek 129.75. Az irányzat gyengült.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 6. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék —. 4-2% ezüstjárdék 99.40. 4% osztrák aranyjárdék 101.10. 4% magyar aranyjárdék 99.90. Elbevelgyi vasút —. Osztrák hitel-részvény 202.10. Magyar koronajárdék 97.60. Déli vasút 17.20. Osztrák-magyar államvasút —. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegyek 216.05. Bécsi váltóár 85.15. 4% orosz kölcsön —. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Török dohányrészeség —. Alpezi bányarészvény —. Olasz járadék —. Disconto Commandit 137.50. Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 215.—. Dynamit Trust 207.30. Gelsenkircheni 216.25. Harpeni 197.80. Laurakohó 243.30. Az irányzat renyhé.

Frankfurt, július 6. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.05. 4% magyar aranyjárdék 100.—. Osztrák hitel-részvény 202.20. Osztrák-magyar államvasút 136.90. Északnyugati vasút 103.20. Bustiheradi vasút —. Londoni váltóár 203.92. Bécsi bank egyesület 130.—. Villamos részvény 139.—. 3% osztrák aranykölcsön 83.40. 4-2% osztrák ezüstjárdék 100.40. Osztrák koronajárdék 100.—. Magyar koronajárdék 97.60. Osztrák-magyar bank 116.50. Déli vasút részvény 17.20. Elbevelgyi vasút —. Bécsi váltóár 85.13. Párisi váltóár 8100.—. Unionbank részvény —. Alpezi bányarészvény 213.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, július 6. (Zárlat.) 4-2% osztrák ezüstjárdék 99.80. 1860. sorsjegy 153.—. Déli vasút 17.30. 4% osztrák aranyjárdék 100.70. Osztrák hitel-részvény 201.90. Osztrák-magyar államvasút 136.50. Olasz járadék 103.60. 4% osztrák aranyjárdék 100.10. Az irányzat nyugodt.

A budapesti kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 6. A sertésüzlet irányzata: élénk. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli sulyban) 113—114 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 114—115 fillérig. Fialat könnyű (párónként 260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz párónként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli sulyban) 112—114 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 110—112 fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) 112—114 fillérig. Sertésleltétel: 1904. július 4. napján volt készlet 36.673 darab. — 1904. július 5. napján készlet 456 darab. 1904. június 6. napján elszállított 790 darab. 1904. július 6. napján készletben 36.473 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 6. —

Kinevezések. A kassai m. kir. pénzügyigazgatóság Bednarecik János napidíjat a kassai kir. pénzügyigazgatóságokhoz kezelési gyakornokká, — a makói m. kir. pénzügyigazgatóság Weinstein Náchem (Náador) főgimnáziumot végzett makói la-

kost a makói m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká, — a kolozsvári kir. törvényszék elnöke Józsa Mihály kolozsvár-városi kir. járásbíróéj napidíjas szolgát a kolozsvári kir. törvényszékhez III-ad osztályú hivatalszolgáivá nevezte ki.

Előleptetések. A győri kir. főügyész az évi július hó 1-jétől kezdődő joghatályal Győry Sándor kapuvári kir. járásbíróéj, Horváth Mihály és Rácz Antal komáromi kir. törvényszéki fogházörököt az első, Tóthéti Mihály nagygimnáziumi kir. járásbíróéj, Horváth Vince komáromi, Gazdag István soproni és Horváth Mihály szombathelyi kir. törvényszéki fogházörököt pedig a II-ik fokozatba léptette elő.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Klembala Imre fehérgyarmati kir. járásbíróéj telexkönyvi betétszerkesztő irnokot a bírósági irnokok rendes létszámába való beosztása mellett, a bonyhádi kir. járásbíróéjhoz helyezte át.

Pályázatok. A nagykálló m. kir. állami elme-gyógyintézetnél kapusi állásra augusztus hó 6-ig, — a soproni sőhivatalnál sőhordári állásra augusztus hó 20-ig, — Margittalun postamesteri állásra július hó 29-ig, — a mohácsi kir. járásbíróéjgnál irnok állásra augusztus hó 6-ig, — a pozsonyi kataszteri helyszínelési felügyelőgnél pénzügyi fogalmazói állásra 14 nap alatt, — a mármarosi lánnyahivatali számvéveségnél számgyakornoki állásra két hét alatt, — a ceglédi járásbíróéjgnál hivatalszolgái állásra 6 hét alatt, — a seregvári járásbíróéjgnál hivatalszolgái állásra 4 és hét alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Július 6. —

Table showing weather conditions (Állomások) for various locations (e.g., Akna-Szalatina, Késmárk, Budapest) with columns for temperature, wind, and other meteorological data.

Jelek magyarázata: K = köd, Ny = nyárgat, D = déli, É = észak, A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, * = eső, * = hó, ≡ = köd, < = zivatar.

Hazánk nyugati, déli és keleti részein voltak nagyobb esők, melyek többnyire zivatarokkal jártak. Az eső Erdélyben a 20 mm-t is megközelítette. Az idő különben felhősebb lett; a hőmérsékletben lényeges változás nem mutatkozott.

A levegőnyomás eloszlása általánosságban a tegnappal egyezik.

Európában az idő meleg, jobbra borult és északon többnyire esős volt, egyébként pedig helyenként előfordultak zivataros esők.

Küldés: Lényegtelen hálózathással, helyenként eső, vagy zivatar várható.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations (e.g., Inn, Duna, Bécs, Pozsony) with columns for date and water level measurements.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1904. július hó 7-én.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.
Nyári Antal és Tanai Frigyes fellépéssel
A hét Schlezinger.
Első énekés bohózat 5 felv.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
Közönséghelyi Kálmán mint vendég
A Charlie nénye.
Bohózat 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDAŰ
SZIMFONIA HANGVERSENY
Kezdeté d. u. 5 órakor. Vége este 10 órakor.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 óráztól reggeltől 4 óráig.
Ma csütörtökön, július 7-én

Tündéri kivilágítás.

A nagy varieté-szimpadon fellépnek:

The Iife garde Kossaka,

Különleges katonai hagyományok, Plevna bevétel.

The Holburn's

bámulatos karikaművészek

Comol Desanges

kémiológus párisi úttér

és a többi nagyszabású attrakció.

FOLIES COMIQUE.

Az elválasztott feleség. Szenszációs német bohózat.

Moulin rouge a la Paris. Cancan parisienne.

Katzenzonenkar és különféle zenekarok.

A szubadterületen mindenféle szórakozás. Francia színház, Monte Carlo stb. stb.

Bélpótdíj 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi tőzsdékben kaphatók.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletesítésre is. Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT & GOLDSCHMIED
HANGSZEKSZTÁLY
BUDAPEST, VI., BÖTVÖS-UTCA 37.
Alkalmos képviselők felvételnek. Japán-kivétel.
Nyitni üzlet: Andrássy-ut 45, mellett.

Tarasa gyógyfürdő
Vasvármegyében.
A legjobb módszert szerinti berendezésű gyógy- és ásványvíz, valamint vaselgőzfürdő. Kellően, hívós ágyak, a kámpány minden igényének megfelelő előző lakások, villanyvilágítás, 4 jó vendéglő, gyűjtemény, naponta 5-szer zene, szép kirándulások. A női szorok bántalmak pápók, vázmozgóságra, továbbá a légzési és emésztési szorok bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 22-étől szeptember végeig.

Az évadkezdetől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig teljesen előző. Árak: Feltöltésenként szőlő és kivánsz prospectus keltő a fűrdőigazgatóság. Állandó fűrdő-erős dr. Baria Kornél v. tanárszolgálat. Tarsai Károly forrás különösen mint őszér járvány esetén kitűnő ivóvízű ajánlat. Megrendelések Tarasa fűrdőigazgatóság intézkedése Budapesti Edegyet. I. cs. és kir. ndr. szállítóhoz: (V. kerület-évi 3.) Vasúti állomás, posta és társaság helyén. Budapesti és Győrűl naponta Tarasa fűrdőigazgatósághoz 1000 l. és 1000 l. osztályú kocsik közlekednek oda-vissza.

A legjobb új és egyszer használt ZSÁK
vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható
FISCHER J. ponyva- és zsák-árulakában
BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33.
Veszek állandóan, minden mennyiségben, használt zsákokat és becserelek újakra használt terményzsákokat.
Fenyvákölcsönözés intézet. Legszolidabb kiszolgálás.
ALAPITVA 1882.

Az egyik legnépszerűbb angol SZÉPTÖSZER,
mely már 4-5-szori beháns után hirtelen hat és a bőrnék nem árt, a BALASSA-féle valódi angol
UGORKATEJ
Kiválólt minden arczisztat-lanságot, kifestést, pattanást, szepőt, májfoltot, bőrártást (mitoszert) sük és az szama: frás bőrtisztító, fátástóló kálciumos. 1 liter ára 2 kor. Ekhez egyszerűen 1 kor., pondra 1.80 kor.
Főmunkálósai: **BALASSA KORNEL** stágyász-lej
12809 BUDAPEST-ERZSÉBETALVA 50.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapest: Török József győrtársulat, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26., dr. Egger Leó - Nádor-együttjárta, Váci-körút 17., Zoltán Béla győrtársulat, V. Szabadeg-ter, továbbá a következő drogériákban: Borsányi Frigyes, V. ker., Marokki-utca 2. Fodor György, VIII. ker., Király-utca 42. Lutz N. hály IV. ker., Marokki-utca 7. Verda Nádor, dr. IV. ker., Kossuth Laos-utca 7. Molnár és Hóner, IV. ker., Kotonaherg-utca 11.

A világhírű eredeti angol Premier, Helioal és Champion kerékpárokat melyen leszállítva, minden ártelmelés nélkül szigorúan az eredeti gyártási árakon 12 és 13 koronás részletekre és mindenképp kerékpáralkatrészeket (külső és belső gumik, nyereg, csengők, pedálok, kormányok, lámpák stb.) Ausztria-Magyarországban olért legnagyobb forgalmunk és így óriási vételeink folytán a gyáraknál rendkívül lenyomott, igen olcsó árúkat követeltében 30 százalékos ártörésként azonnal szállítunk vidékre is bérhová.

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpáralkatrész és kerékpár-nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Fióktelek: Baross-ter 4. szám.
Szállítói vagyunk majd az összes fővárosi és vidéki kerékpárgele-telek több osztrák és külföldi sportgyeulesletnek, valamint a „Verain der K. K. Staatsbeamten Oesterreichs” egyesületnek és a Bécsben székelő és 1600 városban képviselt „Verband der K. K. Staatsbeamten Oesterreichs” szövetségnek. Nagy árjegyzék, több mint 500 képpel, ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak 111085. szám. C. II.

HIRDETENY.
Osztrák-magyar-erőjci vas-úti kötelek.
(Az 1900. évi január hó 1-től érvényes I. rész B. szakaszában terpetinolej cikkre foglalt francia megjelölés módosítása.)
Folyó évi július hó 15-én a fenti díjszabásban a következő módosítások lépnek életbe:
1. A 63. oldalon „terpetinolej” cikkkel a francia szöveg sorszáma „E 30 a”-ra módosítandó.
2. A 141. oldalon „Essence de savon” után szúrásod: „30 a - T 9 - Essence de térébenthine - 2 - A - B”.
3. A 146. és 182. oldalon a „Huile de térébenthine” cikk törlendő.
4. A 180. oldalon „Essence de savon” után pótlólag beirandó: „Essence de térébenthine E, 30 a”.
A m. kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.
Budapest, 1904. évi június havában.
(Utányomás nem díjazatik.)

A m. kir. szabad. osztályosorsjáték
III. osztályának huzása
folyó évi július hó 12., 13. és 14-én lesz.
A XIV. sorsjátékban rövid idő alatt még
14 millió 279.500 koronát
kézpénzben cseresolnak ki.

A III. osztályú sorsjegyek megújítási árai:
(melyek már a II. osztályban játszottak)

1/1	eredeti sorsjegy korona	32.—
1/2	”	16.—
1/4	”	8.—
1/8	”	4.—

A III. osztályú vételsorsjegyek árai:
(új vevőknek)

1/1	eredeti sorsjegy korona	64.—
1/2	”	32.—
1/4	”	16.—
1/8	”	8.—

Török A. és Tsa
bankháza, Budapest.
Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet.
Központ: Teréz-körút 46/c.
Fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.
Sürgőnycim: Törökbank.

PECUNIA
Hitelközvetítő vállalat
Törvényesen bejegyzett cég.
Budapest, Izabella-utca 68/a.
Olcsó pénzkölcsönöket
nyújt Állami és magánhivataloknak, vasuti és dunagőzhajzási tisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak, 2 és fél évtől 30 évig terjedő időtartamra, tőketerlesztést és kamatot magában foglaló havi részletekben való visszatérítésre. Kezesség nélkül is.
PECUNIA, Hitelközvetítő vállalat
Budapest, Izabella-utca 68/a. szám.
Válaszbélyeg kérietik. Válaszbélyeg kérietik.
Szóbeli értekezés csak délután 3-6-ig.

*** Párisi különlegességek. ***
Párisban időzések alkalmával beszeressem a legjobb eredeti párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthessek. Minden nálam vásárolt cipőért 1 évi irás-beli jótállást vállallok, hogy a felsőbőr ropedése ki van zárva, ha GUZI-kenőccsel bekeni, fél órátt elszakadás esetén ingyen megújítom.
Minden vidéki rendelést vagy teljesen portmentesen vagy kiváratva 1 pár elegáns cipő számát mellőkelek ingyen. Nem megfelelő kisereteket vagy a pónt visszaidom.
Hogy mindenki meggyőződjék világírű GUZI-kenőccsöm hasárol, mindenki ki címet velem közli, 1 tégyű GUZI-kenőccsöt és több száz eredeti fényképpelvellet ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. - Legpontosabb mérték, ha harisnyában egy papírlapra állva a lábaltal körvonaltal lerajzoljuk.
Páris elegáns vix fűzőcipő 3.50
Frös vix sima dupla talpál 3.00
Box bakancs varrott talp, elegáns 4.50
Pótló elegáns szalonlakk, fűzős, valódi sevrő bőrszálal 4.50
Elegáns zerge, női, csipős, vagy fűzős 3.20
Pótló elegáns angol box fűzős, női 3.80
Párisi divat elegáns sevrő, fűzős v. pompos, szelvény béltésel, női 4.20
Kivágot kiegészítés szalonlak v. fűzős bőrcipő 2.—
Gyermekeké, magas, 3 évig 1.—
Zergebőr, magas, gyermek, fűzős, szegestál, 7 évig 1.80, 8-10 évig 2.—

AGULÁB IGNÁC
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rékas-kórház templomával szemben.

Hydraulikus sajtók
Arany érem Szeged 1899.
Arany érem Bpest 1899.
Arany érem Pozsony 1902
hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmest sajtoltására a nagy óram számára, 2 kitelhető kosárral vagy 1 kosárral.
Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcszúszókat készíthető. Herculusszörnyő-szerkezettel, fa- vagy vastánytal.

Gyümölcs- és szőlő-öröket, bogrózógépeket, gyümölcs-szalókészítőköt gyártanak és szállítanak jóállás mellettt mint különlegességet a legjobb szerkezetben
MAYFARTH PH. és TA. Bécs, III/1.
különlegességet gyár gyümölcsörökeket gépekből. Képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve.
Megrendelések idejekorán kérietek.
Ez évi szállítás 20 darab.

Akar ön vatóban jó Orosz teát inni?
Rendeljen nálam, és soha többé más teát, még ha ingyen adják se iszik. Egy kiló 12.— korona. Szállít - próbára 1/4 kilonként is - postán utánvéttel
Bochner Hersch Koppel, Nyár-utca 18.
Vízszelárfútlónak 20% árengedmény.

A „Hydrochromin”
csupán hideg vízzel, minden egyéb pótlék nélkül keverve, már festésére lény, szíjialan, zománcozódan stna. mosható, viharálló és tűzbiztos festék, mely homlokzatok és mindenfajta lakható helyiségek festésére kiválóan alkalmas, gyorsan szárad, óvek mulva sem veszt el színt, gázolnak, esznek és sziváros időjárásnak ellentáll. A „Hydrochromin” festés bármely szíjiald alapon, így kővön, fán, vason, bázogen stb. bevállik. A „Hydrochromin” a legolcsóbb festék és egy négyesével méter területnek vele való befestése körülbelül 5 fillérre kerül. Bármely színben kapható. Tájékoztatóval, mintával és árjegyzékkel kívánatra bérmentve és ingyen szolgálunk.
Szárazvámi kréta-, mész- és kőlipar részv.-társaság
Szárazvámi (Sopronmegye).
Budapesten képviselve: **KÖNIG MIKSA** ur által
(lakik: VI., Gyár-utca 13).

Kaiser-Borax

Naponkénti használatra a mosóvízben.

A végleg ültetett Császár-Borax a legújabb és legelőnyösebb szappan-szer a bőre, a vészt megpuhítja, meggyógyítja a káros és tisztán tart, puhává és fehérré változtatja. Bevált antiszeptikus szer a száj és fogak ápolására és orvosi használatra. Vigyázat a bevásárlásnál! Csak 15, 30 és 75 filleres vörös kartonokban valódi, kímélő használati utasítással. Kárton nélküli csomagolás kapható! Tovább: Pasteri Művek-szappan, Császár-Borax-szappan, Lillomok-szappan, Tolna-szappan, Császár-Borax-szappan és parfümököt Borax-szappan. Az egyedüli előállítás Ausztria-Magyarország részére: GÖTTLICH VÖRÖS, Bécs III/1.

HIRDETÉS.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő es. és kir. közhadserőbeli csapatok és intézetek 1904/1905. évi szóna, alomszama, ágyszama, részben zab, kemény tuzifa és kőszén szükségletének szállítási útján való biztosítása végett a katonai élelmezési raktárnál Budapest (VI., Lehel-utca 41. sz.).

1904. évi július hó 12-én Budapest, Pilis-Csaba, Szolnok, Czegléd, Alberti-Irsa és Abony állomásokra, 1904. évi július hó 15-én Örkény, Kecskemét, Zombor, Szabadka és Újvidék állomásokra nézve, 1904. július hó 20-án pedig Szekesfehervár, Tolna, Kaposvár és Pécs állomásokra nézve, mindhárom napon d. e. 10 órakor lepeceztelt birtokl. alatt benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletes feltételek az 1904. évi július hó 5-én lapokban teljes szövegben megjelent 3605. sz. Hirdetmény-ben, továbbá a es. és kir. katonai élelmezési raktárnál megtekinthető 1904. június hó 18-án kelt szállítási feltételek füzetében foglaltak.

Budapecsten, 1904. évi július hó 1-én.

A es. és kir. katonai élelmezési raktárból Budapest.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

Nagy butoreladás

készpénz és hitelre

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (főlelelet).

Arjegyzték ingyen és bérmentve.

Helyiségváltoztatás

Mitán jelentégt helyiségem a vevők nagy látogatás folytán számszámok bővült, emiatt közelebb építésmunkát szeptember 15-től Múzeum-körút 27 alá helyezem át. Addig is régi áruárakban a raktárban igen olcsón ajánlom, mert ezek az árak a végeladást áraknál is kevesebbek.

Férfi-cipő: Borjúbőr, vix, sima vagy betétes...	3.-
Elemlak, borjú vagy vix, füzös...	3.20
Borsbőr, cugos vagy füzös 4.-, gombos...	4.-
Sárga, bagriabőr, füzös vagy cugos...	1.30
Pincé-cipő, sárga, cugos...	1.80
Füzös, lakk vagy sevré	4.-
Borjúbőr, katonabakancs 3.50, boxbőr...	4.50
Női-cipő: Szegecs, cugos vagy füzös...	3.-
Box, sevré vagy lakk, füzös...	3.50
Box, lakk, sevré, gombos...	3.50
Szürke vagy érc sarvabőr, füzös...	3.20
Lakk, sevré, spanglispő...	1.80
Füzös, lakk vagy sevré	2.50
Lakk vagy bőr, kivágott cipő...	1.60
Sárga, női, füzös vagy cugos...	3.20
Gyermek, sport- és komótelépők nagy választékban. Még nem feltöltött árak kiterjednek vagy a pénzt visszadom.	

Mérje nagy fényképes arjegyztéköt ingyen és bérmentve.

Agulár Dávid BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6/a.

INGYEN

és bérmentve, zárt birtokában küldjük bárkinek legjobban megjelölt rendkívül érdekes tartalmú, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott arjegyztéköt.

Universal sérvkötők pártalanok, kis gummi-nyomással a leggyorsabb sérv is elszáradt. Az arjegyzték a különböző sérvkötő bűbe több magyarázattal rendelkezik.

GUMMI hálókötő, női senkő, bő magyarázattal és használati utasítással. — 30 korona megrendelésnél kuss szakszék engedmény.

Műkezek, mülábak műrészek, tángerek, egyenestartók, gummihamonyák, haskötők pontos utasítással és leírással.

Arjegyzték közt az „első segély” leírását. Mentőszekrények csopételek és iparvállalatok kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályozva bő magyarázattal.

BETEGTOLÓ SZÉKEL.

Cím:

Magyar orvosi műszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32,
(a Rókus kórházzal szemben).

A vörös keresztre ügyeljünk!

Világhírű OLMÜTZI KVARGLIT

sok legnagyobb kiállításán nagyban a legelőnyösebb szállít, kb. 5 kilós postaládában bérmentve 3 K 20 fill. utánvéttel E. Zorn, Kácsfabrikon in Olmütz, Morávsországon, Ugyanőköt felvételtek. Német levelezést kérünk.

NITS-féle Ithya-Crémot ma már minton előkelő helyen ismeri. Rövid használat után hófehérré és tisztává változolja az az arcot, Egy doboz 1 korona. Kapható: Nits János gyógyszerésznél Szamosújvár és Török Józsefnél Budapest, Király-utca 12.

FABUTOR, RÉZBUTOR

kárpított butor és vasbutor jó minőségben és olcsón.

nagy választékban. Árjegyzték, ha a szükséges tárgy megnevezettik, díjtalanul kiváratra kedvező feltételek.

POLLÁK N. IGNÁC Budapest, VI., Teréz-körút 23.

Régi ezüst tárgyakat

vezek és eladok mindennemű arany- és ékszerut, nyomirt régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüsttárgyat, láncokat, gyűrűket, ezüst öbözkeket, kárpit hópap- és jócskákot ingyen Fuchs David utca, Budapest, IV. ker., Váci-ut. 19/a. 1. s.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban omeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a reádos foglalkozás megvárása nélkül mindennemű titkos betegségét (hügesfolyást, sobeket, syphilist és önfertőzéstől támadt idegjeléseket).

Hogypé az eredmény FÉRFI GYERMEKÉVEL (IMPOTENCIA) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre válaszol válassz; kímélő gyógyítás. — Rendelés óráktól 9-9-ig, este 6-8-ig.

Budapecsten, Erzsébet-körút 12. szám.
Főlelelet: bejárt a lépecsé. — KÜLÖN VÉRTÖRÉS.

Legszébb Legjobb Legelőcsőbb

PAP **PAP** **PAP**

1 szomszárítató vasúgy 8 db kivételét kivételével	10.00	1 szőnyeg sző ággyéköt	5.-
1 rongy paplan	1.80	1 szőnyeg matrac	4.50
1 cacher paplan	2.98	1 afrmós	5.-
1 cacher paplan	3.40	1 lécsér	12.-
1 szita	3.80	1 ablak hányó fűnyelő	3.-
1 szita oszlop	4.80	1 szőnyeg	1.50
1 szőnyeg szőnyeg	8.50	1 szőnyeg szőnyeg	5.50
1 fedőnyelvény szőnyeg	13.98	1 szőnyeg szőnyeg	12.-
1 jó vászon paplan lepedő	2.-	1 nagy szőnyeg	2.50
1 szőnyeg	1.30	1 szőnyeg	5.20
1 szőnyeg	2.50	1 szőnyeg	0.55
1 szőnyeg	5.50	1 szőnyeg	4.50
1 szőnyeg	4.80	1 szőnyeg	1.50
1 szőnyeg	4.80	1 szőnyeg	1.50
1 szőnyeg	7.00	1 szőnyeg	1.50

GICHNER JÁNOS csaplan, matrac, és kárpításra gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám.
Arjegyzték kiváratra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelőket postai csekkel lehet megrendelni. Nem töltesz árak kímélőteltek, vagy a pénzt visszadom.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!

Főlelelhatatlan gyógyhatás

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bajkáros (syphilis) betegségek, önfertőzés utóhatál és fértől gyengeségi állapotok impotencia gyökere gyógyítás. Tapasztalt radikális és gyors eredményt folytán honorárium teljes arjegyzték után fizethető. Elsőfrónál ízetét teljes szerű gyógyítás.

Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

BUTOR

még az eddigi el nem ért ideig, orvosi tekin-télyek által ilyenek leti elismertve és ajánlat.

BUTOR mindenem, mélyen lezállított árban **sürgősen eladó.** Steinberger Manó butoriparosnál, Teréz-körút 40.

M. kir. Államvasutak Üzletvezető Szeged.

HIRDETÉNY.

A m. kir. Államvasutak szegedi üzletvezetője nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az összesen 1000 párnyi építési tárgy, továbbá a Ruma, Mitrovica és Nasie Állomásokon felállítandó iskola és lakóépületek előállításával járó összes munkák végrehajtása iránt.

Szobán ferge épületek vagy egyéb új vagy külön-külön fognak vállalatra bocsájtatni, és e tekintetben az üzletvezető az ajánlati eredményekhez képest fog határozni, az ajánlatotkönnel fogva ajánlatotkönnel az összesen 1000 párnyi építési tárgy, továbbá a Ruma, Mitrovica és Nasie Állomásokon felállítandó iskola és lakóépületek előállításával járó összes munkák végrehajtása iránt.

A vonatkozó tervek, munkaleírás, szerződési tervezet, pályázati feltételek és ajánlati minta Szegeden az üzletvezető iktatárájánál, az ajánlat benyújtása megelőző napon, vagyis 1904. évi július hó 24-én déli 12 óráig 600 korona azaz hatzszáz koronára értékű bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezető gyűjtőpénztárándál, akár kézpénzben, akár általános birtokos általános értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatot közzel cselekedni.

Az értékpapírok legelőbb jazyett arjegyzték szerinti számításnak, és névben az utólagos számításban nem vételnek.

Csak idejelőleg beérkezett ajánlatok szolgálatnak a tárgyalás alapján.

Szeged, 1904. évi július hóban.

Az üzletvezető. Utánnyomás nem díjazatik.

Nagy jövedelemre

lehet szert tenni (szűkebb körben) az összesen 1000 párnyi építési tárgy, továbbá a Ruma, Mitrovica és Nasie Állomásokon felállítandó iskola és lakóépületek előállításával járó összes munkák végrehajtása iránt.

Sorsjegytéti bank
Budapest, József-körút 16.

M. kir. Államvasutak 100290-301. szám.

HIRDETÉNY.

(Fümmet át érvényes kombinált vasúti és személydíjszabás új kiadás.)

A m. kir. Államvasutak igazgatószékétől veit értesítés szerint a Fümmet át érvényes kombinált vasúti és személydíjszabás kiadásáról szóló évi szeptember hó 1-jével új személydíjszabás lép életbe, mori a díjszabás határozatnyok kiadásától kiválat változott arumenetdíjakkal tartalmaz. Az armenetdíj az 1903. évi január hó 1-étől érvényes hasonló díjszabás érvényben álló helyezetűk.

Az új díjszabás a m. kir. sőté brodjában (VI., Csengery-utca 33. sz.) 30 fillérről kapható.

A m. kir. Államvasutak

KÖLTÖZKÖDÉSEKET vasúton és hajón, az átrakodás és csomagolás megkérülése nélkül, olcsón és csakis az Szabadalmi és Birtokosoktól **Caro és Jellinek** szállítók, Budapest, V., Arany János-utca 24.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, férégyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésre legelőbb birtokos általános értékpapírokkal

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigó-utca 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levelet írásban is biztos gyógyítok.

Minden sok egyzari beiktatás naporeltel bettkből 4 fillér. Vastagabb bettkből 8 fillér.

HIRDELTESEK

A hirdelésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-sz.: 54-39.

Szerkesztési telefon-sz.: 56-12.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges belyeget kell mellékelni. Tudakozódsoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levellezés.

Csacsim!

Találkozások igazán, forrón óhajtom. Sz irányban minden lehetőséget kihasználva. Levelvedet örömmel veszem. Számár. 20710

Jánosi

tegnapi küldeményem reméltem ma szerdán vette. Drágán tisztelek én is mit otthon van és teljesen megelégedtem ná Istennel. Hiszem, hogy én is jól vagyok, mint mi. Olei csokója hiszselgel. Gizi.

Házasság

céltáblól szeretnék megismerkedni intelligens ír. iparosnál, 300 kor. hozomány van. Levelk főközlődi hivatalban „Bölcsőség” címen. 1892

Akácz.

Egyedlen Anyám Rosszat álmodtál, pedig Istennem mondom, nem volt miért! Jójj megölök. Egyedül és örökké tud világok. Csokli milliószor fiad. 20712

Betöltendő állások.

Tanonc

felhívással, nyomatéka felvételt. „Corvina műintézet” Baross-utca 4. 1851

Társ

kerestek 6000 K. szabadalmazott cikk létrehozása céljából. Baross-utca 4. szám Brand M. Ertekezeti 10-161 12-ig.

Tanone

felvételt, jó ellátással vagy fizetéssel. Guttmann számhivatala, Erzsébet-kört 6. 1798

Hivatalosolgai

Állások betöltendők. Feltevések olvashatók az Országos Pályázat Közlöny ma számban. — Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-kört 9. 10022

Két varróleány

szólunk felvételre. Számhivatala: Fogl. Csengeri-utca 57. 1884

Nőien hatalembel

keresek, 150 forint készpénzzel, szolgálatra és pénz kamata céljából, havonként 30 forintot fizetek. Taraszy Ferenc, pénzforgalmi irodája, Rottenbiller-utca 4/b. sz. 10290

Kertész

önálló, fiatal, néző állandó alkalmazást talál. Bővebbet Deák Ferenc-utca 23. házmesterénél. 20717

Ügyes kis leány

kerestek, 2 kis gyermekkel azonnal betöltésre. Cim Damjanich-utca 32. I. 10.

Szabómeister

ki egy több munkásból álló női konfekció-igazító műhelyre önálló irányítás vezetését elvállalni képes, fiz. betöltésével alkalmazást nyer. Holczka és kir. udv. szállító-cég-nél IV., Kossuth Lajos-utca 9. sz. 10260

Érettségizett

gimnázisták keresek, kik vezetésére a latinból előkészültek. Levelk „Rediász” címen a 20711

5 intelligens

ügyes, kik kerületenként lesznek megbízva, jelentkezők zenek még ma délután 3-4 között IV., Fővám-ter 4. 20716

Állástkeresők

ingyzen kapják az Országos Pályázat Közlönyt, mely az országban betöltendő valamennyi állást teljes címeikkel közli. Kiadóhivatal: Budapest, József-kört 9. sz. 10296

Állást keresők.

Fűszerkereskedő

segéd állást keres azonnal. Strausz Csányi-utca 10. II. 1891

Fiatallakatos

több évi gyakorlati, azonnali munkát keres. Címe: Juhász István, Szabóváros-utca 29. 10288

Megbízható

tisztességes, rendszertől, takarékos, komoly jellemű nő, ki egy a bel-mint külgazdaság minden ágában teljeskörű járatos, a baromfi-nyelvésben, tejgazdaságban és kertészetben is tapasztalt, mint gazdaságon már jó sikerrel működött, hasonló állást keres. Címe: G. L., I., Bors-utca 5. ajtó II. 10287

Házmesteri

Állást óhajt változtatni augusztus hó elejére fővárosi polgári rendőr. Ki a házm. előforduló kisebb javításokat maga végzi. Szives megkereséseket Józán házfelügyelő címen a kiadóhivatal o vabóit. 10211

3 éves kereskedelmi

mista corpetitornak ajánlkozok Csömör-ut 31. Weisz. 1886

Oktatás.

Gymnasium

polgárliskolai redikolok és egy-évesönköltességre jogosító vizsgákra rövidesen biztos sikerrel előkészít. „Gymnasium” tanzár. Bpesti Bethlen-utca 14. II. 10. Egy két tanuló ellátást kapat. 597

Bármilyen javító-

vizsgákra, polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felvételre. „Magán-tanulók tanfolyama” VII., Dembinsky-utca 22. II. 15. 10240

Szabás.

varrás, mintarajzolásban alapos oktatást ad jutányosan. Vidomek, Gyár-utca 36. Tanítványok lakást, ellátást kaphatnak. 5943

Üzletek.

Cukrászüzlet.

melnyez esemesé, tej- és pékfiók is bevezető, 220 fti évi házbérlés, alkalos lakással együtt, kényes forgalmu helyen, fényes berendezéssel, betegséggel miatt áruval együtt eladó. Molnár, Lajos-utca 36. sz. 20708

Fodrászüzlet.

fővárosi legforgalmasabb helyén, jó közönség által látogatott, telefelhasználás miatt, olesón eladó. Bővebbet Dósiáni, Rókk Szilárd-utca 30. 10207

Dohányüzlet.

helyiség olesó bérel fényes berendezéssel haláleset miatt azonnal átadó. Bővebbet László Lipótnál József-kört 25. 10363

Köcsérhűsítőde

üzlet, mely naponta 8 forintos jövedelmre, miről a vevő bármikor meggyőződhetik. Felhívás megküldés után lejárati potom áron eladó. Bővebbet László Lipótnál József-kört 25. 10304

Kávécsarnok

nap 140 liter tejfogyasztás kavében, billiárdnál, mely az egész kiadóskor fedeti, olesó bérel, kényelmes lakással, neje súlyos betegséggel miatt, mesés olesón eladó. Bővebbet László Lipótnál József-kört 25. sz. 10305

Szatócsüzlet

italmérésnél, egyedül az utcában, 42 forint napi bevétel, ebből 8 forint italban, 240 forint bér lakással, 600 forintok raktlárul együtt 500 forintért eladó. Bővebbet László Lipótnál József-kört 25. 10307

Pékfiók,

cukorka- és élelmiszerüzlet, naponta tisztán 12 koronát jövedelmre, férjhezmenés miatt 200 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynéksége József-kört 18. 10300

Kádárak

gyára Budapestben, nagy verőkörről, teljes felszereléssel, mindennemű gépekkel ellátva, évente tisztán 10.000 koronát jövedelmre, az üzlet és mühely vezetése-éhez szakértelem nem szükséges, betegséggel miatt 800 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynéksége József-kört 18. 10298

Kávészemelés

a Terézvárosban, naponta 120 liter tejfogyasztással, közvetlen kényelmes lakással, 10 ebédosztos előtérrel, 140 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynéksége József-kört 18. 10297

Hentesüzlet

a nyugati pályaudvar mellett naponta 300 koronát forgalmaz, családilag üzemeltet. Bővebbet Szilassy Nándor üzletek adásvételi ügynéksége József-kört 18. 10302

Borozó, söröző

Lipótvárosi legforgalmasabb helyén naponta háromnegyed hektó sör, ugyanannyi bor fogyasztatit, fényes berendezéssel, 300 ftiért megkapható. Bővebbet Gold Mihálynál, Wesselenyi-utca 47. 10236

Tözsdehelyiség

fővárosi, központi helyén, kimutatásig 150.000 korona évi forgalommal, fényes berendezéssel bérelhető. Megkapható Goldnál, Wesselenyi-utca 47. 10298

Kávécsarnok,

vásárcsarnok mellett 400 fti. lakber lakással együtt, renek berendezéssel 450 forintért eladó, teljes 200 forintot előlegez. Tejszarnok 240 fti. lakber lakással együtt, nagyon jó forgalommal, renek berendezéssel 400 forintért eladó, teljes 200 forintot előlegez. Pékfiók 220 forint lakber lakással együtt 150 forintért eladó. 2 mm. kenyér fogypontok. Bővebbet Radonál Szóvetésg-utca 11. 10281

Pékfiók

élelmiszerakk, fővárosi legjobb üzlete, vevőforgalomról bármilyen betétséggel, sürdésen jutványoson eladó. Bővebbet László Lipótnál József-kört 25. 10306

Vendéglo

Budapest legforgalmasabb főútnán, utca taszással és éttermekkel, évente fogyasztatik sör 480, bor 420 hektó, vezetés hiánya miatt, pazar fényes berendezéssel olesón megkapható, sürgyáról 1000 fti kölcsön áruval, átvételhez 5-600 fti elengedő. Bővebbet Gold Mihálynál, Wesselenyi-utca 47. 10292

Üzlet helyiség.

Dohány-32. azonnal kiadó juttasi házbér ingyen. 1888

Kávészemelés.

naponta 8 fti tisztán jövedelmre, sülyos betegséggel miatt rendkívül olesón eladó. Dósi ügynéksége, Budapest, Rókk Szilárd-utca 30. 10308

Szatócsüzlet

Budapest külterületén, több gyár között, erős palinkaméssel 400 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynéksége József-kört 18. 10299

Vendéglo,

a fővárosi forgalmas utcájában, bebizonyítható évente 360 hektó sör és 300 hektó sör fogyasztatit, sülyos betegséggel miatt feltöltő olesón eladó. Dósi ügynéksége, Budapest, Rókk Szilárd-utca 30. 10309

Fűszerüzlet

traffikál, erős palinkaméssel, Kispeszt legforgalmasabb utcáján, állásfoglalás miatt in blok minden elfogadható ártért eladó. Dósi ügynéksége, Budapest, Rókk Szilárd-utca 30. 10310

Kifőzés

VI. kerület legforgalmasabb főútnán, 140 étközvető naponta, családi okok miatt, sürgyósen és olesón eladó. Bővebbet György Irodájában, Aggteleki-utca 19. sz. 10313

Üzleteladók

kik bármilyen üzletet sürgyósen eladnak. eladást forduljanak György László üzlet adásvételi irodájához, Aggteleki-utca 19. sz. 10312

Kávécsarnok

Belvárosi legjobb helyén, mely havonta 230 forintot tisztán jövedelmre, fényes berendezéssel, betegséggel miatt potom áron eladó, tejszállító 400 forintot előlegez. Bővebbet Goldnál, Wesselenyi-utca 47. 10295

Szatócsüzlet

a Ferencvárosi legjobb, legforgalmasabb utcájában, szép lakással, házbér 150 fti, naponta fogyasztatik 400 fti sör és 200 forintért palinka, magyarul komoly vevő meggyőződhetik, napi bevétel 60 forint, potom áron megkapható. Bővebbet Goldnál, Wesselenyi-utca 47. 10294

Tej és sütemény

vevőkörről, néz embernek ajánlata, átadó. Alsó erdősor-utca 14. ajtó 8. 20714

Házak, telkek.

Palotán

egy ház, olesón eladó. VI. ker., Bulovay-utca 35. ajtó 7. 1890

Rákossz.-Mihályon

egy ház, 3 szoba és mellékhelyiség, 1 holdas mesés gyümölcsös, kert bérel, esedeg 80k Áron eladó. Tulajdonos Balogh Albin, Kőbánya. 20040

Birtok.

Eladó

vagy egy 15 ezer forint értékű teleherentes kis birtokot élcselendő Esztergomváros legkiebesebb helyén fekvő, kényelmes berendezett, nyaralásra kiválóan alkalmas urház melléképítéssel, 2 hold természetös és gyümölcsös, tágas udvar, zöldésges kerttel egy tagban, terjedelmes borpindevel, tulajdonos megkövebb. Kifőzéskor 6500 kor. (köznyven törlesztés) terhel. Tudakozóhivatati Radó Mihály ügynéksége, Budapest, Szóvetésg-utca 11. sz. 20713

Pénz.

Készpénzkölcsönt

gyorsan folyósítotok, minden hitelképes egynél, tisztavételeknek fizetés nyugdíj előlegezésre 10-15 év-ig törlesztésre, bevételek, keresetek, földhözokra, házakra 4% kamatra, Taraszy Ferenc, pénzforgalmi irodája, Rottenbiller-utca 4/b Válaszbélyeg. 10230

Pénzkölcsönt

katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magánüzletviselőknél, fizetés és nyugdíj előlegezésre 20 évi törlesztés mellett 7 százaléka. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egynél 200 koronától, feljebb, 4 korona havi törlesztéssel. Konvortok kölcsön, házkölcsönök 10-30 évi előnyös törlesztéssel, vagy felszerelést azokat 4 százalékos kölcsönre, a legmagasabb összegig, Radó Mihály bankbizományos, Szóvetésg-utca 11. sz. Válaszbélyeg. 10315

Pénzkölcsönt

házasok, telek- és étközvetőkre, földhözokokra, gyorsan, olesón, II., III. helyre is, valamint személyi hitelt minden állásu egynél 200 koronától kezdve, 4% fel százelek kamatra, kezés nélkül kölcsönök Várad, Huszár-utca 8. Válaszbélyeg. 2103

Pénzkölcsönt

banktól, ötképesztől legelőnyösebb feltételekkel, utalások díjazással folyósított iparosok, kereskedők, állami és magánhivatalnok, vasuti és postatisztek, szolgák, házmesterek, borkészítők és minden hitelképesnek heti, havi amortizációs törlesztéssel, ugyszintén ingatlanokra 40 koronánál kezés nélkül vidékre is. Heller, Dohány-utca 10. Válaszbélyeg. 3213

Pénzkölcsönt

kezes nélkül 400 koronánál, minden hitelképes egynél, feljebb kezessel, privátvétel azonnal. Rosenberg, Garal-ter 2. Válaszbélyeg. 5978

300.000 korona

kiadatik olesó kamat mellett. Minden hitelképes egynél, kinek kölcsönre szüksége van forduljon bizalommal Király József pénzforgalmi irodájához Budapest, Erzsébet-kört 5. fűsz. 7. Válaszbélyeg. 10157

Pénzkölcsönt

előleg nélkül gyorsan követelt. Németh, Bányai-utca 20. 1317

Gyorsan,

előlköltésgel, olesó pénzkölcsönt nyújt törlesztésre Horovics O-utca 45. Válaszbélyeg. 2112

200-400

koronánál pénzkölcsönt kezes nélkül bármilyen foglalkozás egynél gyorsan kieszakölhető, kívánata házbér megyek. Löbl Lajos, Huszár-utca 5. 2108

Pénzkölcsönt

200 koronától bármily nagy összegig folyósított előnyös visszafizetés és olesó kamattal katonatiszteknek, hivatalnokoknak, iparosoknak, postatiszteknek, házmestereknek. Singer, Károly-kört 3. II. 52. (Válaszbélyeg). 2129

200-400 koronát

kezes nélkül gyorsan kieszakölhető, nagyobb kölcsönt kezessel a körülményekhez képest, 3 nap alatt is megszerezhető. Marton Henrik, Rottenbiller-utca 5/c. Válaszbélyeg. 5984

Pénzkölcsönt

kezes nélkül 400 koronánál, nagyobb kölcsönt kezessel 4 korona havi törlesztéssel általam kaphatnak. Guttmann bankkezelője, Kerepesi-ut 65. Válaszbélyeg. 598

Pénzkölcsönt

állami hivatalnokok, katonatisztek részére, 100-1000 koronánál rögtön időtartama rögtön folyósít. Törlesztési kölcsönt önöknek lenyomott. Guttmann bankkezelője, Kerepesi-ut 54. 5985

Butor.

100 elvánt kiállítása

kitűnő minőségű szőnyegű 24, otomán 12 fti, 500 matrac, 40 hálószoba, szekrény, vasgép legolcsóbban. Aradi-ú 19. pince. 20290

Irásztal

egész új, renek munka, 14 forintért eladó. Madách-utca 14. fűsz. 27. 20694

Butor

Különféle használt bútorok háibés-ebédli berendezések, olesószobák, kényes, íróasztalok, könyveszekrények, olesóasztalok, kényes szekrények, olesóasztalok, konyha berendezés és lakás eladók. VII., Almássy-ter 17. sz. az új házbán. Szombatán zárva. 2118

Faragott

hálószoba, kredenc, olesón eladó. Vörösmarty-ú. 2. I. 10. 5987

Árveréseken

urastoktól vásárolt többféle háibősző, ebédli olesószoba, konyha berendezések, olesóasztalok, daráló, vaskészlet, 200 koronánál eladnak. Szóvetésg, 29a Barth üzhelyiségében. 5943

Nagy alkalmi vétel

butorok a leggyorsabbul a legdrágább kivitelű, minden elfogadható áron, már csak július 30-ig kaphatók. Budapest, VII., Erzsébet-kört 12. 10239

Lakás-bérlés.

Kiadó szoba.

Elegáns butorozott utcai szoba féregmentes, tisztu és világos, villanyvilágított, vagy egy udvari szoba szépen és kényelmesen berendezve, féregmentes különbérletu július 1-re keres. Levélnél, mint családi fizetés. Kőza Magyar Gőza. Található 10-9-ig. 1976

Több

kisebb és nagyobb szep utcai és udvari lakás, olesón kiadó. VI., Dalnok-utca 28. 10254

Nyaraló

a Szábhegyen, (Adakállomás) féregmentes, tisztu és világos, villanyvilágított, vagy egy udvari szoba szépen és kényelmesen berendezve, féregmentes különbérletu július 1-re keres. Levélnél, mint családi fizetés. Kőza Magyar Gőza. Található 10-9-ig. 1976

Butorozott szoba

féregmentes, azonnal kiadó. VIII. Baross-utca 36. I. 14. 1863

Fiatallakatos

igényli hivatalnok, csinos özevgy asszonyal augusztus 1-ére lakást a kiadóba. S. J. J. jelleg alatt. 20709

Utcai bethelyiség

azonnal kiadó. Sip-ú. 20. dohánnyárral szemben. 1893

Modern házbán

háromszobos és kisebb lakások augusztusra, istálló azonnal kiadó. IX., Remete-utca 30. alatt. 26370

Különféle.

5 éves szép

amat örökbe adom, jó családhoz. Cim József-utca 55. sz. 4. 20708

Zálogedulákat

régi aranyat, ezüstöt és ékszerket, a legmagasabb ártan megveszek. Singer Jakab, ékszerkereskedő, Király-utca 91. 20700

Hadaprődiskolák

előlkészítő könyvet 5 koronától küld az „Irodalomterjesztő Vállalat” Kispeszt. 1890